

מגזין הבולאים בישראל

גליון מס' 57 • אייר תשס"ה • מאי 2005 • מחיר 20 ש"ח

3.30 שח ישראל ISRAEL

IOANNES PAULUS PP. II
POPE JOHN PAUL II
האפיפיור יוחנן פאולוס השני
1978-2005

3.30 שח ישראל ISRAEL

IOANNES PAULUS PP. II
POPE JOHN PAUL II
האפיפיור יוחנן פאולוס השני
1978-2005

3.30 שח ישראל ISRAEL

IOANNES PAULUS PP. II
POPE JOHN PAUL II
האפיפיור יוחנן פאולוס השני
1978-2005

3.30 שח ישראל ISRAEL

IOANNES PAULUS PP. II
POPE JOHN PAUL II
האפיפיור יוחנן פאולוס השני
1978-2005

3.30 שח ישראל ISRAEL

IOANNES PAULUS PP. II
POPE JOHN PAUL II
האפיפיור יוחנן פאולוס השני
1978-2005

611 שח

יהי השלום מתנת ה' לארץ אשר בחר בה
האפיפיור יוחנן פאולוס השני
MAY PEACE BE GOD'S GIFT TO THE LAND HE
CHOSE AS HIS OWN! SHALOM!
POPE JOHN PAUL II

יהי השלום מתנת ה' לארץ אשר בחר בה
האפיפיור יוחנן פאולוס השני
MAY PEACE BE GOD'S GIFT TO THE LAND HE
CHOSE AS HIS OWN! SHALOM!
POPE JOHN PAUL II

יהי השלום מתנת ה' לארץ אשר בחר בה
האפיפיור יוחנן פאולוס השני
MAY PEACE BE GOD'S GIFT TO THE LAND HE
CHOSE AS HIS OWN! SHALOM!
POPE JOHN PAUL II

יודאיקה • הנפקות • חדשות מהארץ • חדשות מהעולם

גיליון מס' 57
אייר תשס"ה — מאי 2005
מחיר: 20 ש"ח
מנוי שנתי: 100 ש"ח

בהוצאת התאחדות בולאי ישראל
מען המערכת: ת"ד 4523, ת"א 61045
טלפקס: 03-6295547
E-mail: ipf@netvision.net.il
http://www.israelphilately.org.il

מנכ"ל: טיבי יניב
עורך ראשי: אברהם דישון
עיצוב גרפי: א. אורן הפקות דפוס

הפקה: א. אורן הפקות דפוס
שדרות רוטשילד 109, ת"א

האסיפה הכללית של התאחדות בולאי ישראל בסימן של פעילות עשירה

עו"ד אלי זבר,
נשיא התאחדות

"המאמץ הגדול של ההתאחדות בשנת 2004, היה ארגון תערוכת "תלאבול 2004". התערוכה זכתה להצלחה מרשימה ביותר וביקרו בה עשרות אלפי מבקרים. התערוכה זכתה גם לחשיפה נרחבת בתקשורת, שתרמה משמעותית לשיפור הדימוי של הבולאות בארץ ובעולם. בעקבות כך הצלחנו לקבל תקציב לארגון תערוכה דומה בשנה הבאה ותערוכת בולים עולמית בשנת 2008" — כך אמר נשיא התאחדות בולאי ישראל עו"ד אלי זבר באסיפה הכללית של ההתאחדות.

"יש לציין כי כשליש מתקציב התערוכה הופנה לאפיקי הפרסום — דבר שהוא ללא תקדים בתערוכות בעבר, במיוחד כאשר התקציב של תערוכת "תלאבול 2004" היה נמוך משמעותית לעומת תערוכות לאומיות קודמות. הישג זה, מעיד על הרמה הגבוהה של היעילות והאפקטיביות של ההתאחדות", הוא אמר. באסיפה הכללית נסקרה הפעילות העשירה והמגוונת של ההתאחדות בשנה החולפת בשורה של תחומים כדלקמן:

חוגי נוער

חלה הרחבה בפעילות של חוגי הנוער המתנהלים בהצלחה וגורפים בני נוער רבים המקדישים לנושא הבולאות זמן רב ועניין מלא. השנה נפתחו לראשונה חוגי נוער בירושלים. 2 חוגים מתקיימים בבית הספר "גוואטמלה" ותלמידי בתי ספר אחרים משתתפים ב-3 חוגים אחרים.

לראשונה נפתחו גם חוגים בלוד, במודיעין ובבית ספר אזורי בצפון. כמו כן ממשיכים בפעולתם החוגים בחולון, ברמת אביב, בפתח תקווה, ובכפר עזה.

"שביל"

עשינו אשתקד כל מאמץ להוציא לאור 6 ביטאונים של "שביל" ואנו עושים כל מאמץ שלא לחזור על הפיגור בהוצאה לאור שהייתה בעבר. הוצאנו 2 ביטאונים כפולים ו-3 גיליים — מחציתן בצבע מלא.

אתר האינטרנט

אתר ההתאחדות שוכלל, הורחב ושופר משמעותית והתווסף לו קטלוג מיוחד של חותמות אירוע. היקף המבקרים נותר ברמה גבוהה והמבקרים נכנסים לאתר בתדירות גבוהה כדי להתעדכן. הפיתוח של האתר נעשה בהשקעה מינימאלית של מספר אלפי שקלים בלבד הכוללים גם תחזוקה שוטפת.

בחוברת:

האסיפה הכללית בסימן של פעילות עשירה	2
האם באמת קנית מציאה?	4
חדשות מהארץ	6
מסעו של מנחם ברלינר	11
"הכיסא הריק"	12
כל ציור בול	13
הנפקות דואר ישראל	14
חותמות דואר ישראל	16
תעלומת מכתב מסוריה	17
יודאיקה	18
האם התעמולה האנטישמית מתעוררת מחדש	20
גלויות מאוירות מוקונגו הבלגית	22
חדשות מהעולם	24
בולים חדשים מהעולם	26
מכירות פומביות	29
תערוכות	30
מכתבים למערכת	32
חדש בספריית ההתאחדות	33

חברי ההנהלה החדשים

האסיפה הכללית אישרה פה אחד את הדוח הכספי.

האסיפה בחרה מחדש פה אחד את עו"ד אלי ובר לנשיא ההתאחדות לשנים 2005-2006.

כחברי ההנהלה נבחרו
(לפי סדר א"ב):

- בורשטיין משה (ירושלים)
- לדור מנחם (איל"ת)
- דר' מגר יהושע (איל"ת)
- נוי זהר (איל"ת)
- ניר דוד (נתניה)
- נתנאל יגאל (תל-אביב)
- דר' פרנקל איליה (אשקלון)
- קרמנר מרדכי (חיפה)

בישיבה הראשונה של הוועד הפועל נבחרו כחברי הנשיאות, ליד הנשיא עו"ד אלי ובר: מרדכי קרמנר (מד"כ), יגאל נתנאל (גזבר).

אסיפה כללית של אגודת איל"ת

בבחירות שנערכו בחודש פברואר נבחרו לועד איל"ת – האגודה לבולאות תימאטית, החברים הבאים: יו"ר ד"ר יהושע מגר, חברי ועד: זהר נוי, הנס ברוך, מנחם לדור, שלמה וורגן וד"ר איליה פרנקל. לחברי וועדת הביקורת: זהר חגי, יוחנן מירז ודוד משה. במועד קרוב תקבלו פירוט עם נושאי התפקידים.

ספריית ההתאחדות

אשתקד הורחבה גם ספריית ההתאחדות והיא כוללת כיום קטלוגים רבים, שלא היו בה בעבר. ההשקעה בספרייה בשנת 2004, הייתה הגבוהה ביותר מזה עשור. למרות ההתייקרות של קטלוג "MICHEL", המשכנו לסייע לאגודות ברכישת הקטלוגים לשימוש החברים. סייענו גם באורח משמעותי במימון הוצאה לאור של ספר המופת של האגודה לתולדות הדואר של ארץ ישראל (דואר צפת וירושלים-1948).

בולי או"ם

בסוף השנה הקודמת התחילה ההתאחדות לפעול גם כסוכנות בלעדית בישראל של השירות הבולאי של האו"ם. המטרה של ההתאחדות לא הייתה להביא לתוספת הכנסות ורווחים (העמלה המתקבלת אמורה לכסות בקושי את ההוצאות) – אלא ליצור קשר עם אספנים, שאינם חברי ההתאחדות, וללמוד על צרכיהם כדי לפתח בעתיד שירותים לאספן הממוצע.

כנס יום הבולאות 2004

הכנס אשתקד היה אחד מהמוצלחים ביותר רבים השתתפו בו ונהנו מאירוע מקצועי וגדוש בהרצאות מאלפות. עתה אנו שוקדים להביא משתתפים רבים יותר לכנס השנה.

פעילות בינלאומית

ההתאחדות זכתה אשתקד להצלחות רבות ומציגי ישראל זכו במדליות רבות. הודות למועמדים שלנו זכו שופטים ישראליים למינויים לכל התערוכות העולמיות, גם כראשי צוות שיפוט. יואל סלוצקי, הוסמך בהצטיינות, שופט ישראלי חדש כשופט FIT וזאת כאשר יש פחות ופחות תערוכות בעולם.

פורום מציגים

פורום מציגים התכנס מספר פעמים במוזיאון הדואר והבולאות ומסתבר כי יש עניין רב בהרצאות ובמפגשים המקצועיים. יש לציין כי חברים רבים תורמים בולים לנוער וספרים לספרייה.

סכנת התפרקות

במקביל לפעילות החיובית העשירה והמגוונת, יש עדיין לא מעט בעיות. חלק מהמועדונים הקטנים מצויים בסכנת התפרקות או כבר התפרקו. יש פעילים שאינם טורחים לגבות את 20 ש"ח שהם דמי החבר השנתיים להתאחדות. במצב כזה, אין כסף לקטלוגים, מפסיקים לקבל את הביטאון והשלב הסופי הוא החיסול האגודה.

שינוי התקנון

אין כל ספק כי התקנון הנוכחי של ההתאחדות אינו תואם את מצב התפתחות הבולאות בישראל. ההתארגנות אינה יכולה להיות יותר מבוססת אך ורק סביב המועדונים, בהם נערכים מפגשי חילופין שבועיים. אך שינוי התקנון והתאמתו למציאות אינם מהווים את הפתרון המלא. חשוב לפתח שירותים נוספים – בעיקר לאספן מהשורה – האספן הממוצע. ♦

האם באמת קנית מציאה?

מאת: מוטי קרמנר

אשר אנו שוקלים לרכוש פריט בולאי לאוסף או להשקעה, עלינו לשאול ולבדוק את עצמנו האם מה שמציעים לנו זה אכן מה שאנו קונים. נכון שאם אני קונה פריט בשקל אז המקסימום שאפסיד עליו כאשר ארצה למכור אותו הוא שקל אחד. אבל כאשר קונים פריט בעשרות ומאות שקלים אז ההפסד עלול להיות גדול. כי ההבדל בין פריט שערכו הקטלוגי גבוה ומחיר השוק שלו נמוך או אפסי, נעוץ בסיבות רבות.

בולאי חכם או תם?

לעיתים קרובות מידי, מגיעים אלינו משפחות שקיבלו בירושה אוסף בולים שהערך הקטלוגי שלהם הוא גבוה מאוד, אך עקב מצבם, איכותם, וגרוע מכל – היותם מתוקנים או מזויפים, ערכם הממשי בשוק, אם בכלל ניתן למצוא עבורם קונה – הוא קטן ביותר. אל תגיד לעצמך לי זה לא קרה. זה קורה לכולנו. ההבדל בין הבולאי החכם לבולאי התם הוא שהחכם לומד מהניסיון של אחרים, במקרה הטוב, ומהניסיון של עצמו – במקרה הרע. זה קרה לכולנו. אנו רק מנסים להקטין את הנזקים לחברים ולמשפחות שרוצות לממש את השקעתם, ולמנוע את עגמת הנפש כאשר האמת הערומה מתגלית. הנושא הוא חשוב ומכסה מגוון רחב של תת-נושאים שעלינו להכיר, נעשה ניסיון במאמר לכסות את רובם בסדרת מאמרים שיופיעו בגיליונות "שביל" הקרובים. להלן רשימת נושאים שעלינו לבחון לפני שאנו קונים פריט בולאי:

- גודל גיליונות זכרון או בול חלון
- בול קרוע אך שלם.
- בול שחסרה לו פינה.
- סימן מים
- סוג הדפסה

תעודה של יעקב צחור לסדרת דמי דואר 1948 עם פירוט מלא של האיכות. מצוין כי בול 10 מיל אינו ממוכר ובו 3 עד 20 מיל הם עם נקודות קטנות בצד הדבק – אך הדפס הרכב והדבק הם מקוריים

- ניקוב
- דבק חדש
- חותמת עם תאריך לעומת חותמת חלקית בפנית הבול
- חותמת ממוקמת נכון על גיליונות זכרון
- צבע וגווןי צבע
- סוג נייר
- שוליים בבול לא מנוקב

תעודה עבור מעטפת יום ראשון דואר עברי כאשר 500 ו-1000 מיל הם חצאי שבילים. בצד השני צילום צבע וחתימת הבודק.

- יש להבדיל בין סוגים שונים של תעודות.
- תעודת מומחה עם תמונה.
- תעודת מומחה בלי תמונה.
- חוות דעת של מומחה.
- אישור של מוכר.

כללי יסוד ולמה ומתי כדאי לפנות למומחה לקבלת תעודה

קימים מספר כללי יסוד מתי דרושה לנו תעודה.

- אם מציעים לנו פריט שערכו הקטלוגי הוא גבוה במחיר נמוך.
- בול עם ניקוב, סימן מים או צבע שאינם מופיע בקטלוג.
- מכתב בן 100-150 שנה והוא "יפה מידי".

קימת אגודה עולמית של מומחים, AIEP Association Internationale des Experts en Philatelie. את שמות החברים באגודה ושטח המומחיות של הם, ניתן למצוא באתר אגודת המומחיים <http://www.aiep.net/>

כמו כן בקטלוג Michel ליד כל מדינה מופיעים שמות המומחים לארץ זו.

התאחדות בולאי ישראל מציעה לאספנים שרות חנים של חוות דעת על הצורך בפניה לקבלת תעודה. וזו יכולה לבוא באחת משלוש המלצות.

1. לפריט אין ערך המצדיק או מצריך פניה למומחה.
2. הפגם בפריט כל כך ברור שחבל להוציא כסף על חוות דעת.
3. פריט בעל ערך שמומלץ לקבל עבורו תעודת מומחה.

השרות ניתן לחברי האגודות בחינם. (נשמח לקבל תגובות והערות לנושא חשוב זה) ♦

- מירכז
- סימני מדבק – אפילו אם לא נותרו חלקי מדבק
- מיקום חתימת המומחה (אקספ-רט)
- תעודת מומחה עם צילום לעומת תעודה בלי צילום
- תעודה עם פירוט איכות
- האם על המומחה להחתים את גב הבול אם הינו מזויף
- לאשרר תעודות ישנות וטובות ע"י איזכור נותני תעודות בעבר.

מהי "תעודת מומחה" ולמה היא דרושה

זיפיים ותיקונים של בולים ומכתבים, הוספת חותמות מריחת בולים בדבק חדש ותיקוני שיניים הפכו לצערנו ל"מכה" בעולם הבולאות. כאשר ניתן לקחת בול ללא דבק שערכו בשוק הוא עשרות שקלים על-ידי הוספת דבק חדש להפכו לבול בשווי של אלפי שקלים, הפיתוי הוא גדול. כך לגבי כל שינוי בפריט המעלה את ערכו.

כאשר קונים פריט יקר חשוב לקבל עבורו תעודה המאשרת על-ידי בודק מוסמך. התעודה תכלול תיאור של הפריט, מצבו, פגמים ו/או תיקון נים במידה וקיימים. בסיכום יכתב באם לפי דעתו של המומחה הפריט הינו אמיתי.

קבלת "תעודת מומחה" היא זכותו של כל קונה. וסוחר או מנהל מכירות פומביות הגון יאפשר לך לרכוש את הפריט ולהתנות את הקניה בקבלת תעודה. כמובן, בתוך זמן סביר והסכמה מי צריך לשלם עבור התעודה. ברור כי התעודה עולה כסף. אך עם קניית פריט באלפי שקלים הוצאה של כמה עשרות שקלים "שווה" את זה. בדרך-כלל מקובל כי המוכר נושא בהוצאות עלות התעודה.

תעודה של וועדת המומחים של התאחדות בולאי יפן על בול 4 סן קובן עם חותמת מאד נדירה מסטיף דואר קטן ונידח. הבול עם חותמת רגילה אינו יקר - אך החותמת מעלה מחירו עד ל-1000 דולר. התעודה מציינת כי מדובר בחותמת מזויפת

הגדה של פסח בראי הבולאות

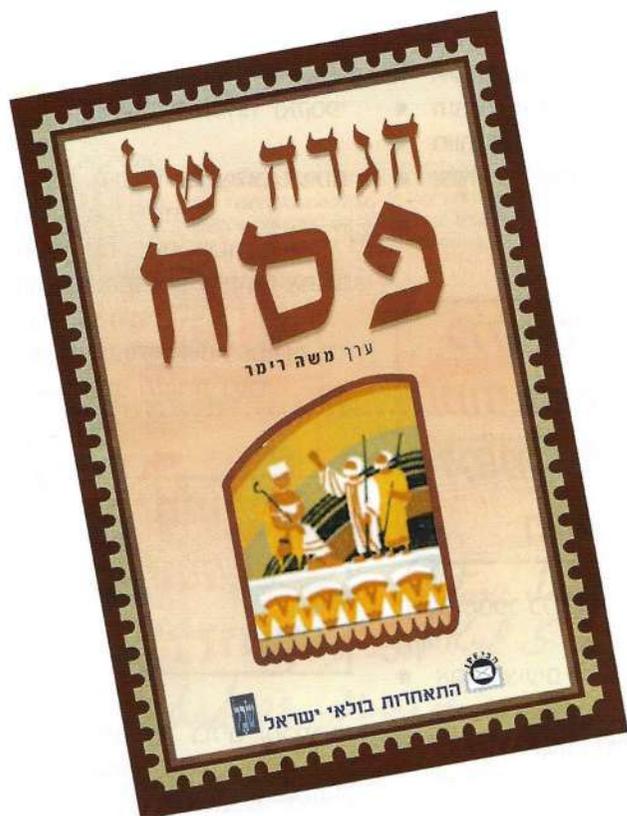
לראשונה בתולדותיה הוציאה ההתאחדות לאור הגדה מיוחדת לפסח בראי הבולאות. ההגדה יצאה לאור שבוע לפני חג הפסח והיא שזורה בסיפורי בולים ותמונות של בולים הקשורים לחג ולנוסח המקורי של ההגדה.

ההגדה זכתה לשבחים רבים ביותר מצד מאות החברים שרכשו אותה עבורם ועבור בני משפחה וקרובים וההזמנות לרכישת ההגדה עדיין נמשכת.

מחיר ההגדה הוא 39 ש"ח (כולל דמי משלוח) והמחיר לחברי ההתאחדות ומנוי "שביל" 29 ש"ח כולל דמי משלוח.

את ההגדה ערך משה רימר, שהשקיע עבודה רבה ביותר במחקר וטרח לארגן ולאתר מגוון של בולים בהתאמה לנוסח המקורי של ההגדה ועל כך מגיעים לו תשבחות רבות. העורך קיבל מכתבי ברכה רבים מרוכשים שכלל אינם מכירים אותו. ההגדה זכתה גם לחשיפה מרשימה בתקשורת ורבים הזמינו אותה לאחר שקראו על כך בעיתונות.

"אין גבול לכוח המצאתו של העורך משה רימר, ביעור חמץ מאפשר לו לספר על בולים פגומים והדרך להרחיקם מהאוסף. "קדש" הוא מבוא לסיפור על פקידים פטריוטיים ברוסיה הצארית שדאגו שתופק חותמת מיוחדת שתאפשר להם להחתים מכתבים מבלי להכתים את פני הצאר" כך כותב, בין היתר, עורך מדור הספרות של עיתון "הארץ" מיכאל הנדלזלץ במאמר מיוחד שסקר את ההגדה בעיתון. "בהגדה המיוחדת משולבים בולים וכן סיפורים הקשורים לתחום הבולאות – כולל גיליון מזכרת בולאי שהנפיקה הרשות הפלסטינאית בשנת 1998 המתייחס לקטע מההגדה "עובדי עבודה זרה...". מנכ"ל ההתאחדות שעמד מאחורי הפריקט המיוחד ציין כי ההגדה הופקה בלחץ זמנים קצר ביותר, כדי להספיק להפיץ אותה לפני חג הפסח ואכן המשימה הושלמה בכבוד, הן מבחינת התכנים והן מבחינת העיצוב. בשלב זה מנסים בהתאחדות לאתר חגים ומועדים נוספים כדי לשלב בהם בולים מתאימים. ♦

יצחק גרנות עם ילדי החוג

החוגים הבולאים בבי"ס "גואטמלה" בירושלים

בימים אלה הסתיימו 2 חוגי בולאות עם כ-15 תלמידים כל אחד בבית הספר "גואטמלה" בירושלים.

בתמונה ניתן לראות ביקור של **יצחק גרנות** – האחראי על ייצור בולים בשירות הבולאי ומעצב בולים בעצמו – בחוגים.

הפנינג בולאות בבית החינוך של כפר ויתקין

ביום ששי, 11.2.2005, נערך בבית החינוך של כפר ויתקין הפנינג בולאות מרשים, בהשתתפות יותר מ-450 תלמידי ביה"ס היסודי ע"ש יוסף ויתקין בכפר ויתקין.

האירוע נערך ביוזמת **חנוך שינדלר** אב ל-4, אשר מזה זמן רב, מסתובב עם תחושה לא מסופקת, לגבי עולמם התרבותי של ילדיו המושתת ברובו על טלונובלות, פוקימונים ומשחקים אחרים הגוזלים את מלוא זמנם.

למרות היותו מהנדס, בעל עסק פרטי ועסוק מאוד, הוא החליט ליזום הקמת חוג איסוף בולים, לילדי בית החינוך של כפר ויתקין, בו לומדים ילדיו. שאיפתו היא לא לפתוח חוג נוסף, "אליו נשלח את ילדינו,

ונצא כדי חובה", אלא שהחוג יהיה משותף להורים ולילדים, וכך יזכו ההורים, בבילוי זמן איכות עם ילדיהם.

מנהלת בית החינוך, **ענת קידר** אימצה את הרעיון אל ליבה, ראתה בו נדבך חשוב ביחסי הגומלין בין בית החינוך לבין הקהילה, ותמכה ביישום.

בשלב הראשון נחשפו התלמידים, לרעיון איסוף הבולים, וזאת באמצעות מיני הפנינג אשר נערך בבית החינוך בתאריך ה-11.2.2005, בהפסקה פעילה, בין השעות 09:50 ל-10:50.

ההפנינג היה הצלחה מדהימה. מאות הילדים עברו בין עמדות עבודה שהוכנו מראש. הפרידו בולים ממעטפות באמצעות מים, הכינו מארזים מיוחדים לאחסון בולים, מבריסטולים ושקפים, עיצבו בולים, ראו סרטי וידאו בנושאי בולאות מגוונים. וגולת הכותרת הייתה תחרות להצגת מיצג אומנותי בנושאי בולאות שהכינו הילדים מראש בביתם.

ואף שההכרזה על התחרות, יצאה רק כשבוע לפני ההפנינג, יותר מ-70 ילדים טרחו והכינו בביתם, מיצגים מדהימים, שסבבו כולם סביב נושאי הבולאות. צוות השופטים, שכלל את סגן ראש המועצה האיזורית עמק חפר, **מר דוד עין דור**, מנהלת ביה"ס **הגב' ענת קידר**, ומספר מורות, נאלץ לעמול שעה ארוכה, ולבחון עשרות מיצגים, לדוגמא חתונה שדמויות האורחים בה היו דיוקנים מבולים שונים, גן חיות שהחיות שהוצגו בו היו בולי חיות, מיצג על בולי התעופה והחלל לזכרו של האסטרונוט הישראלי הראשון **אילן רמון**, ועוד ועוד עד שבחרו את המיצג המנצח, מפת העולם כאשר כל מדינה מיוצגת באמצעות הבולים המאפיינים אותה, ואשר הוכנה על ידי אח ואחות, גאים מילדי ביה"ס.

תצוגה בולאית בבית החינוך של כפר ויתקין

המדריכה מירה לוי עם ילדי החוג בלוד

הפנינג בולאי בראשון לציון

ועובדי הסניף, נועד להזרים דם חדש ולקרב גם את הדור הצעיר אל עולם הבולים הקסום.

בעקבות פרסום האירוע בעיתונות המקומית, בגני הילדים בעיר ובקרב מנויים מהאיזור, משפחות רבות עם ילדים, הגיעו לשטח ההפנינג ונהנו מפעילות יוצרת לכל המשפחה: **שוש כהן**, מנהלת המחלקה לחינוך בשירות הבולאי מוסרת שהאווירה בין באי האירוע היתה חגיגית ומהנה.

תערוכה של צילומי בולים בנושאים שילדים אוהבים קידמה את פני הבאים, והיא לוותה בחידון נושא פרסים לכל המשפחה. המבקרים הוזמנו לקחת חלק בפעילות בולאית יוצרת וגם נהנו מכיבוד קל באדיבות השירות הבולאי. מעצב הבול מר **חיימי קיבוקוביץ** חתם על מעטפות היום הראשון של בול גן הילדים, ובולי ההופעה נמכרו למעוניינים.

סיכת "הדג" שהוענקה לבולאים הצעירים

חוג הבולאות בבית-ספר "הבנים" בלוד

בביקור מרגש של נציגי התאחדות הבולאים בבית-ספר "הבנים" בלוד, הוצגה פעילותו התוססת של חוג הבולאות, המנוהל על-ידי המורה גב' **מירה לוי**, כל משתתפי החוג התגאו באוספיהם האישיים, ותשומת לב, סדר וניקיון, חשיבה בולאית ניכרו בארגון הבולים, בסידור האישי של כל תלמיד ותלמידה. ילדי החוג היו קשובים ביותר לסיפור בניית האוסף היפאני של **יגאל נתנאל**, ובעקבות כך התפתח דיון על מהותו של אוסף בולאי וכיצד כל תלמיד יכול במשאבים העומדים לרשותו לבנות אוסף כזה. בסיום המפגש הוענקה "סיכת הדג" לבולאים הצעירים, המוענקת לאספנים צעירים אשר התקדמו בבולאות.

החוג מתקיים בבית-הספר זו השנה הראשונה וזוכה להצלחה רבה בקרב התלמידים הסוחפים בהתלהבות גם את הוריהם. הכוח המניע את הפעילות המבורכת הזאת היא גב' **לוי** שאף החדירה את המודעות לחשיבות "שפת הבול" בנושאים בית-ספריים הנלמדים שלא במסגרת החוג.

בעקבות המשוב החיובי ורצונם של תלמידים נוספים להצטרף לחוג ה"יוקרתי", בטאה מנהלת בית-הספר גב' **גבי רוזנוולד** את כוונתה לפתוח חוג נוסף בשנה הבאה.

התנהלות חוג הבולאות בבית הספר "הבנים" בלוד, והתמיכה המערכתית לה זוכה החוג, יכולים לשמש מודל לפיתוח והטמעת פרויקט הבולאות בבתי-ספר נוספים ברחבי הארץ.

הפנינג בולאי בראשל"צ

הפנינג לרגל הנפקת הבולים החדשים התקיים ביום ההופעה ב-3.5.2005, ברחבה שליד סניף הדואר ברחוב הרצל 30 בראשון לציון. חשיפה מיוחדת ניתנה לבול:

"גן ילדים עברי, ראשון לציון" ובעקבות הבול הפעילות כולה הייתה בסיומן ילדים.

הרעיון לאירוע, ביוזמת השירות הבולאי, ובשיתוף פעולה עם מנהלי

תמונה: נציגי עיריית ניו יורק ואנשי הקרן עם ילדי ניו יורק המשתתפים ועם מעצב בולי ישראל, גד אלמליח - אשר הרצה על הנושא "איך לעצב בולים".

אגודת בולאי חיפה עוזבת את מועדונה ועוברת לבית הגפן

עמותת בולאי חיפה, מקיימת את מפגשיה, משנת 1953, במועדון האגודה ברחוב הרצליה בחיפה. במשך כל השנים, הכירה עיריית חיפה בתרומתה של האגודה וחשיבות קיומו של המועדון באמצעות מתן הנחה משמעותית בתשלום הארנונה.

בשל שינויים בתקנות העיריות בוטלה ההנחה ואנו לא יכולים לעמוד בתשלום. לכן הוחלט להעביר את הפעילות והמפגשים לבית הגפן מרכז ערבי - יהודי, הממוקם בשדרות הציונות 33 חיפה.

ימי ושעות המפגשים בימי א' - בולאיים ונומיסמטיקה יומי ד' נומיסמטיקה וטלכרטים נשאים בין השעות 14.00 - 19.00.

כמו כן נמשיך לקיים את יריד האספנים החודשי המתקיים כל יום שישי האחרון בחודש בשעות 9.00 - 14.00.

האסיפה השנתית של העמותה עסקה בעיקר בנושא המעבר לבית הגפן. בבחירות לוועד האגודה נבחרו: מוטי קרמנר - יו"ר, קלמן בר-אילן - סנדי הינקוס, הרברט מיק וצבי פולק.

תשלום דמי החבר נשאר 200 ש"ח לשנה. דמי כניסה חד פעמיים 10 ש"ח ושולחן 15 ש"ח. ♦

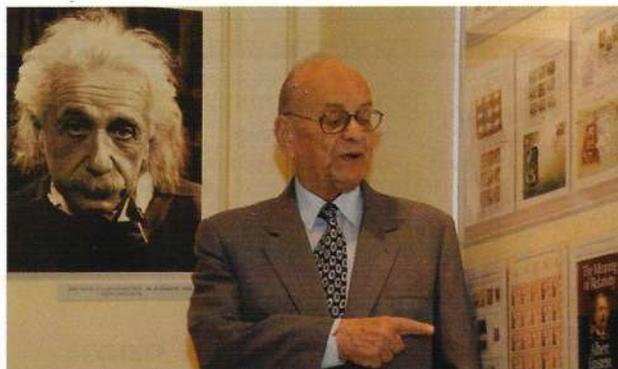
תערוכה: אלברט איינשטיין פניו של גאון עולמי

במוזיאון הדואר והבולאות מוצגת תערוכה, מהאוסף של חבר ההתאחדות הוותיק ז'אק גבור, השוקד שנים ארוכות בהתמדה בלתי נלאית על איסוף בולי המדען היהודי הגאון אלברט איינשטיין.

השנה מלאו 50 שנה למותו של המדען הדגול ומדינות רבות הנפיקו שוב בולים לזכרו (ראה מדור יודאיקה בביטאון). כ-90 מדינות הנפיקו בולים עם דיוקנו של הגאון, אבי תורת היחסות, שהישגיו המהפכניים שינו את פני המדע.

מדינת ישראל הייתה הראשונה להנפיק בול לזכרו, כבר בשנת 1956, במלאת שנה למותו. באחרית ימיו, הוא לא נענה לפניית ראש הממשלה, דוד בן גוריון, לרשת את מקומו של הנשיא המנוח דר' חיים וייצמן כנשיא השני של מדינת ישראל.

איינשטיין נפטר בגיל 76, ב-18 לאפריל 1955, בפרינסטון, ניו-ג'רסי, ארה"ב. ♦

אבי האוסף ז'אק גבור בתערוכה

תחרות עיצוב "צייר בול לישראל"

קרן "אבי חי" ואיגודים יהודיים נוספים אירגנו תחרות ציור בולים בקרב ילדים יהודיים בכיתות א' עד ח' בארה"ב וקנדה. מדובר בכ-1200 בתי ספר יהודיים או כיתות לימוד של הקהילות היהודיות ברחבי צפון אמריקה.

כוננת הפרויקט, בשיתוף עם השירות הבולאי הישראלי, הוא להעמיק הקשר בין הילדים היהודיים ומדינת ישראל. העיצובים הזוכים בתחרות יונפקו כבולים ישראליים במהלך 2005 או 2006. ♦

מכירת רומנו מעל מחיר התחלתי

במכירה של רומנו שהתקיימה בינואר 2005 הוצעו כ-2000 פריטים מהארץ ומהעולם. שכללו מדור תמטיקה, חתימות ומכתבים בכתב יד, מטבעות ושטרות. כ-70% מהפריטים נמכרו ברובם מעל המחיר ההתחלתי.

פריטים שלגביהם הייתה התעניינות גדולה (אפשר לציין את מעטפת יום ראשון של מועדים 1948 שנמכרה ב-\$127, דמי דואר 1 ב-\$2,100, סט של גיליונות שלמים מועדים 1949 ב-\$2,400, צמודת גלופה של דואר עברי 7-9 ב-\$1,501).

כל המעטפות של דואר דפלין שנשלחו לפלשתונה נמכרו. מבולי חו"ל ניתן לציין את בול "דולפוס" מאוסטריה שנמכר ב-\$590, גיליון "נר" ב-\$1,150. סדרת פורט פואד ממצרים בלתי חתום ב-\$900.

כתב היד של מנחם בגין שהוצע במחיר התחלתי של \$15,000 נמכר ב-\$28,000. (כל המחירים ללא עמלה).

עמותת הבולאים חיפה

Haifa Philatelic Society

ת.ד. 9562 חיפה 31095 • טלפון: 04-8525945

יריד אספנים

בית הגפן

שדרות הציונות 33, חיפה

אספני בולים, מטבעות, טלכרד, מדליות, שטרות ועוד

יתקיים בימי שישי בתאריכים שלהלן:

1.7.2005	3.6.2005
26.8.2005	29.7.2005
28.10.2005	30.9.2005

בין השעות 09:00 עד 14:00

דמי כניסה 10 ש"ח

"השכרת שולחן יש להזמין מראש אצל:

איציק שפרינצק טל' 052-8793799

צבי פולק טל' 052-4667864

סנדי הנייס טל' 052-2533984

מחיר השכרת שולחן — 15 ש"ח

להנהלת האגודה זכות לסרב להשכיר שולחן, בהתאם לשיקול דעתה הבלעדית

במועדון העמותה בבית הגפן מתקיימים מפגשים קבועים:

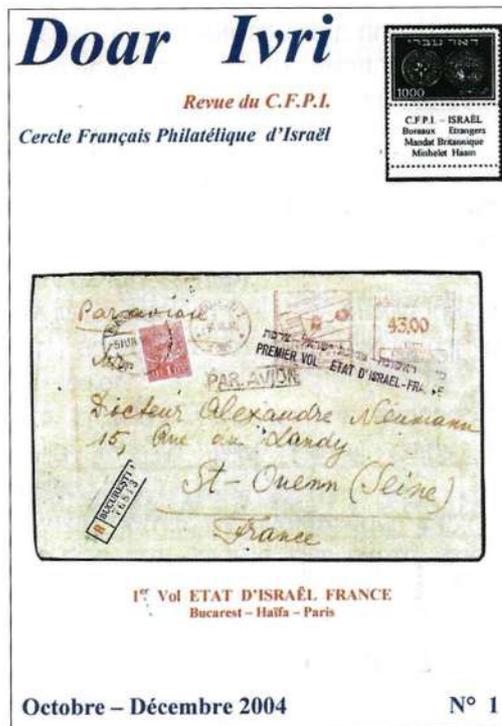
ימי א' משעה 15:00 — בולאות, מטבעות ושטרות

ימי ד' משעה 15:00 — טלכרד, מטבעות ושטרות

אגודת אספני ישראל חדשה בצרפת

בסוף 2004 הוקמה בצרפת אגודה חדשה — "החוג הצרפתי לבולאות ישראל" (Cercle Français Philatélique d'Israël – C.F.P.I.) שמוציאה לאור חוברת בשם "DOAR IVRI" (ראה עטיפת החוברת). המייסדים הם רפי לבנת, ישראלי המתגורר בצרפת ב-24 השנים האחרונות וז'אן פול דנון. רפי לבנת, היה פעיל בשנות ה-50 וה-60 באגודת ת"א ומכיר התאחדות בולאי ישראל, הוא אחד מהחוקרים הנודעים של סידרת דואר עברי ובעל הפרסום הרציני הראשון בנושא. הוא חבר האקדמיה הבולאית הצרפתית ומוכר היטב גם כאספן הקלאסיקה של צרפת.

מדברי ההסבר בחוברת מס' 1, ניתן להסיק כי סיבת הפרישה מהאגודה הקיימת בצרפת לאספני ישראל ויודאיקה — היא חוסר התקדמות בולאית במסגרת הקיימת. אכן, ב-3 החוברות הראשונות אנו מוצאים — מאמר של לבנת — מעמיק, נרחב ומדויק על דואר עברי; מעטפות מהטיסה הראשונה ישראל-צרפת (הכולל גילויים מעניינים על כך שטיסה זאת הייתה כנראה חלק ממסלול שלם של קו מטוסים צרפתי מפריז דרך בוקרשט, חיפה, קפריסין, יוון, רומא, ניצה ופריז); מחקר על מכתב מבוייל באמצעות הדואר הצרפתי שמקורו מירושלים משנת 1866, חותמת GANGE (אוניית דואר במסלול סמירנה-בירות-פז-אלכסנדריה); מחקר על 2 הדפסות שונות של בול המכבייה 1950 עם פירוט כמויות הדפסה שלא פורסמו עד כה על-ידי השירות הבולאי; מאמר של 14 עמודים הבא לתקן מאמר קצר יותר על הבולים הראשונים של ישראל שפורסם על-ידי מחבר אחר במגזין בולאי צרפתי; ועוד. בהצלחה!

מסעו של מנחם ברלינר איש העלייה השנייה במושבות עמק יזרעאל והגליל 1914

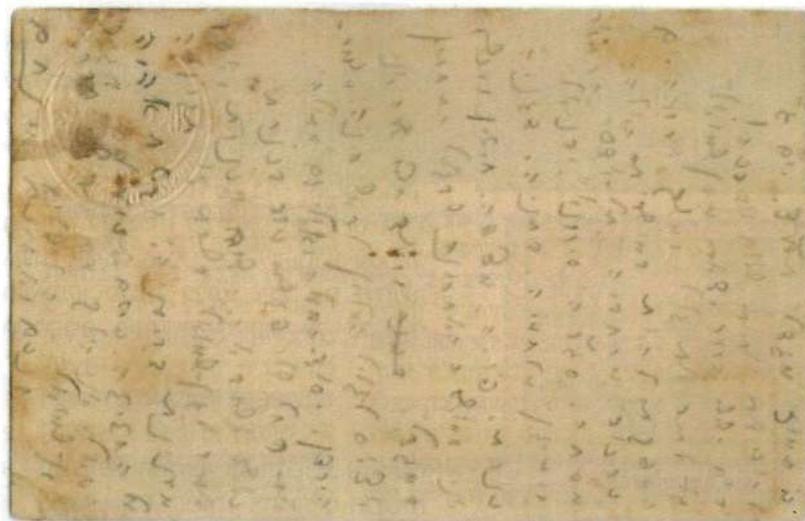
מאת: צבי אלכסנדר וצבי אלוני

באחרונה נתקלנו בגלויה מעניינת כתובה עברית, אשר משכה את שימת הלב היות ונכתבה מהמושבה **מגדל** שליד **טבריה** לחוף הכינרת. גלויה זו נשלחה דרך הדואר הטורקי בטבריה והייתה ממוענת לכפר קטן ליד **לודג'** אז שטח רוסיה (היום פולין) והכותב כתב Russ-Polen. הגלויה היא גלויה טורקית רגילה של 20 פרה והוחתמה ע"י חותמת טורקית "Tiberiad" מתאריך 14 יולי 1914. הגלויה הגיעה ליעדה לכפר Zojrz והוחתמה בחותמת הגעה 14 יולי 1914, לכאורה בלתי אפשרי או טעות. אך לא כך הוא – התאריכים גם של המשלוח וגם של ההגעה, נכונים הם.

מדובר בתאריכים בלוחות שנה שונים, תאריך היציאה מטבריה הוא לפי הלוח הגרגוריאני ואילו תאריך ההגעה לרוסיה-פולין הוא לפי הלוח היוליאני אשר משנת 1900 מפגר ב-13 יום אחרי הלוח הגרגוריאני. פרט למוצאה של הגלויה מהמושבה **מגדל**, אשר לפי דעתנו, דבר הדואר היחידי מהתקופה הנ"ל מהמושבה **מגדל** הידוע לאספנים. הגלויה מעלה סיפור מעניין על טיול-מסע אשר עורך כותב הגלויה ומספר עליו להוריו ואחיו.

כי תמוז ימגדלי, תרע"ד יום ג'
להורי אחי ואחוזתי שלום וברכה,
ביום שישי שעבר, יצאתי מיגן שמואל' לתור את הגליל. במשך ארבעה יום הספקתי להיות במושבות האלה:
"כרכור", "מרחביה", "תל-אדס", "הר-תבור", "מסחה", סג'ה, סרנא, יבנאל, בית-וגן, מלחמיה, בתניה, דגניה, כינרת, פריה, מצפה, חיטק, ועכשיו אני במושבה האחרונה שבגליל התחזקת, בימגדל'. בעוד חצי שעה, אנו יוצאים לגליל העליון, ראש פינה, משמר הירדן, יסוד-המעלה, ואולי למטולה. את רחל שלי פגשתי בכינרת. כאשר אשוב, אהיה שוב בכינרת, אסע אתה ליגן שמואל'. בשבת זו, תגיעה מעניינת בביסניה ובטח אהיה על החגיג. פרטים אכתוב לכם בגמ הטיול. אני הולך עם עוד שני חברים לגן שמואל. היו שלום בנכם. ואחייכם מנחם.

משה רימר סייע לנו עם תמלילים של מכתבים שכתב **ברלינר** למשפחתו בתדירות גבוהה, וחלק עמם את חוויותיו במסעות בארץ ישראל. המכתבים הובאו לארץ על-ידי אחיו והם תומללו ונרשמו בארכיב הציוני בירושלים.

הגלויה המוצגת כאן הינה מספר 100. במכתב שמספרו 102 שנשלח מקיבוץ **גן שמואל** ליד חדרה, הוא מתאר את מסעו הרגלי, האנשים שהוא פגש, נופים של ישובים. מהכתוב ניתן ללמוד על מצבם הקשה של הישובים היהודים לפני מלחמת העולם הראשונה.

מנחם ברלינר מת בגיל 24 מקדחת, בימיו האחרונים הוא טופל על-ידי ד"ר **הלל יפה** בזיכרון יעקב, שם הוא קבור. ♦

מהכתוב בגלויה, ניתן ללמוד את סיפור הישוב היהודי **בעמק יזרעאל ובגליל**. בניסיון לעקוב אחרי מסעו של **מנחם ברלינר** בארץ ישראל, שוחחנו עם **משה רימר**, בולאי פעיל וחוקר ארץ ישראל, ונדהמנו לגלות כי הוא עוסק ב-4 השנים האחרונות במחקר על **מנחם ברלינר** ומשפחתו.

"הכיסא ריק"

האפיפיור, העומד בראשה של מדינת הוואטיקן, מייצג עבור המאמינים הקתולים הרבה יותר מאשר ראש מדינה. האפיפיור הוא ממשיך השושלת שראשיתה בשליח פטרוס, בכיר תלמידיו של ישו, שפעל ברומא במאה הראשונה לספירה, בין השנים 32 עד 67 לספירה. יוחנן פאולוס השני, שהלך באחרונה לעולמו, היה האפיפיור המאתיים שישים וחמישה בשושלת

מאת: משה רימר

עם מותו של האפיפיור, עוברת השליטה בכנסייה הקתולית לידי קבוצה של אנשי כנסייה בכירים, שתפקידם לארגן את בחירתו של האפיפיור החדש. תקופה זו, בה אין אפיפיור מכהן, מכונה תקופת "הכיסא ריק", או בלטינית, SEDE VACANTE, במהלכה, מתבקשים המאמינים לנהוג מנהגי אבלות, ועל ראשי הכנסייה נאסר לקבל החלטות משמעותיות בתחום הדת הקתולית.

מאז המאה ה-16, נהוג היה לציין את תקופת "הכיסא ריק" על ידי הטבעת מטבעות מיוחדים, ומאז שנות השלושים של המאה העשרים, הונהגה בנוסף לכך גם הנפקת בולים מיוחדים הנושאים את הכיתוב, "SEDE VACANTE".

הסדרה הראשונה של בולי "הכיסא ריק" הונפקה עם מותו של האפיפיור פיוס ה-11 בשנת 1939. הדפס רכב שהוטבע על בולי הוואטיקן משנת 1929, כלל את שלושת המרכיבים העתידיים להופיע על כל בולי "הכיסא ריק":

1. הכיתוב SEDE VACANTE.
2. ציון השנה בספרות רומיות.
3. סמלו של הממונה על הלשכה, Cardinal Camerlengo, המנהל את ענייני הכנסייה עד לבחירת האפיפיור החדש. סימלו מורכב מצמד המפתחות המצולבים, ומעליהם השמשייה הטקסית, המעוטרת בפסים אדומים וצהובים לסירוגין. עד כה הונפקו חמש סדרות של בולי "הכיסא ריק": (ראה תמונות)
 - שנת 1939 – עם מותו של פיוס האחד עשר. (תמונה 1).
 - שנת 1958 – עם מותו של פיוס השנים עשר. (תמונה 2).
 - שנת 1963 – עם מותו של יוחנן

העשרים ושלושה. (תמונה 3).

שנת 1978 – עם מותו של פאולוס

השישי. (תמונה 4).

שנת 1978 – עם מותו של יוחנן פאולוס

הראשון. (תמונה 5).

יוחנן פאולוס הראשון נפטר, ויש הטוענים כי נרצח, כחודש ימים לאחר בחירתו למשרת האפיפיור. מאחר וסידרה אחת של בולי "הכיסא ריק" כבר הונפקה בשנת 1978, נרשם התאריך על סידרת הבולים השנייה בספרות רגילות ולא בספרות רומיות כמקובל.

תמונה 5:
שנת 1978

תמונה 6:

דוגמא למטבע המונפק יחד עם הבולים

תמונה 1:
שנת 1939

תמונה 2: שנת 1958

תמונה 3: שנת 1963

תמונה 4:
שנת 1978

ברגע האחרון:

הוואטיקן הנפיק סדרה של 3 בולים בערך נקוב של 0.60, 0.62 ו-0.80 יורו ב-700 אלף עותקים.

הבולים נמכרו בתוך 5 ימים, הבול הראשון – יומיים לפני התכנסות מועצת הקרדינאלים לבחירת האפיפיור החדש גליונות הבולים (10 בולים בגליון) ומעטפות היום הראשון נמכרות כבר ב-Ebay במחירים של פי 5.

יוחנן פאולוס השני היה אפיפיור מתקדם ונמרץ, ששינה רבים מנהלי הכנסייה הקתולית, ודאג לקרב בינה ובין קהל מאמיניה, במיוחד בקרב בני הדור הצעיר. מעניין אם גישה זו תבוא לידי ביטוי בעיצוב הבולים המציינים את הסתלקותו. ♦

כל ציור בול

ציור של דרור קירשנר, ילדה בת תשע וחצי, זכה במקום השלישי של השירות הבולאי והודפס כבול על גבי אלפי מעטפות. שירות הדואר אפילו ביקש ממנה ליצור קשר כדי לסדר את עניין זכויות היוצרים

תפתח בשנים האחרונות ומאפשר הפקת עבודות דפוס ללא הכנה מוקדמת וללא צורך בגלופות הדפסה. הפקודות לעירוב צבעים מתקבלות מהמחשב והצבעים מתערכבים יחד על אותו ממשק, שמעביר את הצבע אל הנייר. הדיפוס הדיגיטלי הוא דפוס המתמחה בהדפסה של עבודות קטנות וחד פעמיות.

הציור שזכה במקום הראשון בתחרות הוא "הבול של עדי ואבא" – פרי עבודה משותפת של עדי דנה ושל אביה. "השופטים קבעו שבול זה מבטא את מהותה של החיי והיה הפרטית בהנפקת בול רשמי של המדינה, ושההתנסות המשותפת של אב ובתו מציגה את תרומת הבולאות לזמן איכות משפחתי", אומר יעקב וירס, ממלא מקום מנהל השירות הבולאי.

סיגל אלקיים

מוגש לאישור השר ולאחר אישורו מתחיל שלב ההכנה לרפוס. ברשות הדואר מציינים כי בעיי דן המחשבים של היום קל יחסית להביא את העיצוב להדפסה, אולם בעבר הרחוק היה זה תהליך ארוך ומייגע שדרש מומחיות רבה. כעלי מקצוע מיוחדים היו מכינים את גלופות ההדפסה, חורטים במו ידיהם את הגילופים, והבולים היו בצבע אחד בלבד. ואולם, עם התפתחות הדפוס הוחל בשילוב צבעים בתוך הבולים. בתחילה היו אלה צבעים אחידים ושטוחים, ולאחר מכן בשיטת האופסט – צבעים המתמוגים ביניהם ויוצרים רצף גוונים ועומק.

ברשות הדואר אומרים עוד, כי בהביאו בפני הציבור את האפשרות לצייר בול, "השירות הבולאי חושף הישג נוסף ומרשים של ענף הדפוס – הרפוס הדיגיטלי, שה

ישראל. הגיליון והמסגרות לציור עוצבו בידי מישל קישקה. הבולים הללו תקפים למשלוש רואר בדיוק כמו כל בול אחר, שעובר תהליך עיצוב, בדיקה ואישור מדוקדקים כמשך תקופה ארוכה.

ברשות הדואר אומרים כי יש רעיונות רבים להנפקת בולים, כשחלק מהם מתקבלים מהציבור הרחב. ועדה בין משרדית שמינה שר התקשורת לשעבר אהוד אר למרט, מתכנסת אחת לשנה ורנה ברעיונות המוצגים בפניה. מכל הרעיונות בוחרת הוועדה מספר נושאים אשר מבטאים צדדים שונים בחיי העם והמדינה; יובלות של אירועים היסטוריים, הכרות חשובות, יודאיקה, אמנות, טבע ונוף, אישים, הישגים של התפתחות המדינה, ועוד.

בחירת הוועדה מוצגת בפני שר התקשורת, והוא אמור להביא אותה לאישור ועדת השרים לטקסים וסמלים. לאחר שוועדת השרים מאשרת את תוכנית ההנפקה, מתחילה עבודת הכנה מדוקדקת, במהלכה נלמד כל נושא, ומוכנים תקצירים ותמונות לקראת פירסום תחרות בין מעצבים גרפיים.

המעצבים שמתתפים בתחרות מכינים תרשימים שמבטאים את הנושא הנבחר, כל מעצב לשיטתו: בצורת הבעה גרפית כמוצגים הויי וזאליים הנכללים כבול, בצורת ההצבה של התרשים והתמליל, ועוד. כבוא העת נפתחות הצעות המעצבים בפני ועדת מומחים שבוחנת אותן ובוחרת את התרשים והתמליל. עם הזמן נפתחות הצעות המעצבים בפני ועדת מומחים שבוחנת אותן ובוחרת את התרשים שלרעתה מבטא בצורה הטובה ביותר את המסר. התרשים הנבחר

דרור קירשנר, ילדה בת תשע וחצי מאבן יהודה, הפכה בן לילה למפורסמת, לאחר שזכתה במקום השלישי בתחרות "צייר לך בול" שנערכה בגני התערוכה לפני כשנה. מבקרים שאוהבים לצייר הוזמנו במקום להשאיר חותמת של כשרונם, קירשנר ציירה, ומאחר שציורה נבחר, הוא הונפק לאחר נה על מעטפות "היום הראשון" – מעטפה שניתן לרכוש בסניפי הדואר לרגל אירועים מיוחדים ולמוכרות. הציור נבחר מתוך כ-1500 ציורים, וקירשנר אף התבקשה ליצור קשר עם הוועדה האחרת אית על התחרות מטעם רשות הדואר, כדי להסדיר את נושא זכויות היוצרים.

אבן יהודה

קירשנר אמרה השבוע, כי היא לא העריכה שתזכה. לדבריה, רק לאחרונה נודע לה על הזכייה כשקיבלה מכתב מרשות הדואר. אימה אריאלה כבר הספיקה לקנות 100 מעטפות עם הבול שהונפק כדי לשלוח לכל קרובי המשפחה, אולם מי שנתקל בבול הזה הם בעיקר מנויי השירות הבולאי של רשות הדואר, שמקבלים מעטפות מדי חודש עם בולים אקטואליים של אירועים מיוחדים.

גם ראש המועצה עמוס עזאני התרגש מזכייתה של קירשנר ושלה אליה מכתב הערכה. קירשנר נר מתרגשת, ומציינת שגם אחיה בר בן ה-14 צייר לתערוכה. "הוא אמנם לא זכה באחד המקומות הראשונים אבל הבול שהוא צייר יפה יותר", היא אומרת ומבהירה: "חץ מזה שאני מציירת, משחקת כדורסל ושירה, אני גם מתעניינת בבולים".

הבול נסרק למחשב והודפס על גיליון בולים תיקני של מדינת

הנפקות דואר ישראל

מוסדות חינוך בארץ-ישראל (המשך לבול גימנסיה "הרצליה")

● 6.20 ש"ח – בית ספר "למל", ירושלים

במחצית המאה ה-19 החלו משכילים יהודים ומוסדות פילנתרופיים בתפוצות ליזום הקמת בתי-ספר מודרניים עבור היישוב היהודי בארץ-ישראל, שעד לאותה תקופה שלט בו החינוך הדתי המסורתי. היזמים הראשונים נתקלו בהתנגדות נמרצת של החרדים, ולא אחת נסוגו מתכניותיהם.

ב-1856 נפתח בית-ספר "למל" בירוש"ל, ולאחר מכן בתי-ספר נוספים ביוזמת "כל ישראל חברים", "חברת העזרה ליהודי גרמניה" ואחרים. במוסדות אלו למדו בנוסף ללימודי קודש גם לימודי חול, ובחלקם החלו ללמד בעברית.

● 3.5.2005 – 2.10 ש"ח – גן ילדים עברי ראשון, ראשון לציון

בתרנ"ח (1898) נפתח בראשון-לציון גן הילדים העברי הראשון ביוזמת הביל"וי –

דוד יודלביץ. הגנת בת המושבה, אסתר שפירא, השתלמה בשיטות העבודה בגן-הילדים האנגלי שבירושלים. לחינוך העברי בגיל הרך הייתה השפעה רבה על פיתוח הסיפור והזמר העברי.
תיאור הבולים

בבול גן ילדים עברי, ראשון לציון נראה תצלום של גן הילדים – ז.ד.ל. (ראשי התיבות של זלמן דוד לבונטין) בראשון לציון, שהוקם בתרפ"ז, 1927; והוא המשכו של גן הילדים מ-1898. בבול בית ספר "למל", ירושלים נראה תצלום הבניין.

(צייר: חיימי קיבוקביץ)

יום זיכרון לחללי מערכות ישראל יד זיכרון לחללי נצר אחרון הר הרצל, ירושלים

● 3.5.2005 – 1.50 ש"ח

חללי נצר אחרון היו ניצולי שואה, שריד אחרון למשפחתם, שעלו ארצה, התגייסו לשורות הצבא ונפלו בקרב במערכות ישראל.

יד הזיכרון לחללי נצר אחרון, יצירתו של הפסל והאמן מיכה אולמן, הוקמה בקצה השביל המחבר בין "יד ושם" להר הרצל, והיא צופה על אתר "יד ושם".

(צייר: חיימי קיבוקביץ)

מערך המילואים

● 3.5.2005 – 2.20 ש"ח

היסודות למערך המילואים של צה"ל הונחו בשנים 1950-1949 במקביל לבניית צה"ל כולו. הדגם היה של מערך מילואים גדול, לצידו של מערך סדיר קטן. הדגם נועד לתת מענה לאיומים הצבאיים, למגבלות כוח-הא"ד של מדינה קטנה ולאילוצים הכלכליים.

מערך המילואים היה שותף לכל מלחמות ישראל, ולחם בכל גזרות הלחימה. במקרים רבים נקראו המילואים להתגייס ללא התרעה מוקדמת, כמו למשל במלחמת יום הכיפורים (1973) ולאחרונה במבצע "חומת מגן" (2002).

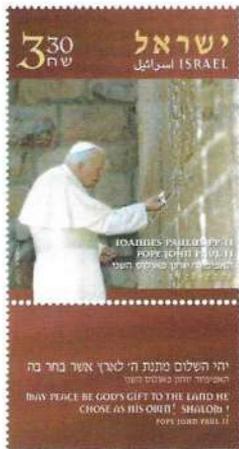
(צייר: אהוד לנדסברג)

60 שנה לסיום מלחמת העולם השנייה

● 3.5.2005 – 3.30 ש"ח

ב-1 בספטמבר 1939 תקפה גרמניה הנאצית את פולין וכתגובה, ב-3 בספטמבר 1939, הכריזו בריטניה וצרפת מלחמה על גרמניה. כך החלה מלחמת העולם השנייה.

לעם היהודי היה חלק בניצחון על גרמניה

אפיפיור

● 18.5.2005 בול אפיפיור, גיליון חריג של 6 בולים (ראה תמונת השער).

תוויות דאר-מט

● 800 שנה לרמב"ם

מכונה מס' 001 בשירות הבולאי 0051 בטבריה התווית אמורה להיות בשימוש למשך שנה בטבריה.

● החייל היהודי בצבאות העולם

מופיעה ב-7 מקומות במקביל, לפי הפירוט: מכונה 001 – בשירות הבולאי; מכונה 010 – בירושלים; מכונה 003 – בתל-אביב, רח' אבן גבירול; מכונה 008 – בנימינה; מכונה 012 – בבאר שבע; מכונה 006 – בחיפה; מכונה 004 – בכרמיאל. התוויות יהיו בשימוש כ-3 חודשים.

הרוחנית של העם היהודי וערכיו לבין תחומי המדע המודרניים. מכוננה של אוניברסיטה ונשיאה הראשון היה הפרופ' פנחס חורגין, והיא נקראת על שמו של הרב מאיר בר-אילן (ברליון), שהיה ממנהיגי הציונות הדתית בתקופת היישוב. ביובל השנים שחלף מאז הקמתה גדלה אוניברסיטת בר-אילן בהתמדה, עד שהייתה לאחד ממוסדות החינוך הגבוה החשובים בארץ. בר-אילן העמידה למעלה מ-75 אלף בוגרים, הפרוסים בצמתים חשובים של המשק הישראלי ושל העולם היהודי.

(צייר: מנחם לסקי)

הנאצית. בצבאות בנות-הברית שרתו ולחמו כמיליון וחצי חיילים יהודים, מרביתם בצבאות ארצות-הברית, ברית-המועצות וחבר-העמים הבריטי, ובהם כ-40,000 מתנדבי היישוב היהודי בארץ-ישראל. חיילים יהודים שרתו בכל זרועות הצבא – ים ואוויר. בארצות אירופה שנכבשו על-ידי הנאצים במלחמת העולם השנייה, ובעיקר במזרח אירופה, קמו קבוצות התנגדות של פרטיזנים, שפתחו במלחמת גרילה נגד הכובשים. בקבוצות פרטיזנים אלה השתתפו גם רבבות יהודים.

תיאור הבול ומעטפת היום הראשון
בבול החייל היהודי בצבאות-הברית נראה תצלום מצעד של לוחמי הבריגדה היהודית בצבא הבריטי; וכמו כן – טנק, מטוסים, צנחן, דיסקיות של חייל אמריקאי-יהודי ומדליון מגן-דוד. בבול הפרטיזן ולוחם המחתרת היהודי נראה תצלום של קבוצת פרטיזנים; וכמו כן – צורה של מגן-דוד שנוצרה על חליפה. במעטפת היום הראשון נראים הדגלים של 22 מדינות בנות-הברית, צורת טלאי המגן-דוד שהוסר ודיסקיות. (צייר: רונן גולדברג)

תווית החיל היהודי

תווית רמב"ם

50 שנה לאוניברסיטת בר-אילן

● 3.5.2005 – 2.20 ש"ח

אוניברסיטת בר-אילן נוסדה בשנת תשט"ו (1955), ומטרתה ליצור שילוב בין המורשת

חותמות דואר ישראל

14.2.2005
חותמת אירוע,
25 שנה לבית איזי שפירא, רעננה

10.2.2005
חותמת אירוע, 70 שנה לנהריה,
נהריה

3.5.2005
חותמת יום הופעה, 50 שנה
לאוניברסיטת בר אילן, רמת גן

3.5.2005
חותמת יום הופעה, 60 שנה לסיום
מלחמת העולם השנייה, ירושלים

1.3.2005
חותמת אירוע, יריד הבולים
"דיזנגוף סנטר" - תל אביב

23.2.2005
חותמת אירוע, הוועידה ה-40,
ההסתדרות הרפואית, ירושלים

5.5.2005
חותמת יום הופעה, ח"י למצעד החיים,
60 שנה לסיום מלחמת העולם השנייה

3.5.2005
חותמת יום הופעה, מערך המילואים,
תל-אביב

3.5.2005
חותמת יום הופעה, מוסדות חינוך בארץ
ישראל, ראשון לציון

3.5.2005
חותמת יום הופעה, יום הזיכרון לחללי
מערכות ישראל, ירושלים

מעטפות "דואר 24"
באחרונה הופצו ליחידות הדואר באר
מצעות הספקים המרחביים מעטפות
"דואר 24" משני סוגים. המעטפות
הן:
— מעטפה למשלוח דואר עד 50 גרם:
מידות המעטפה 237x162 מ"מ, המר-
עטפה עם הדפס בול "דליה" (פרח),
ללא עריך, ומחירה 2.60 ש"ח.
— מעטפה למשלוח דואר עד 100
גרם:
מידות המעטפה: 240x340 מ"מ.
המעטפה עם הדפס בול "אמריילוס"
(פרח), ללא עריך, ומחירה 3.10 ש"ח.

25.5.2005
חותמת יום הופעה,
25 שנה לקרן לבי

20.5.2005
חותמת יום הופעה,
ועידת המ"ה של רוטרי ישראל
ויובל המאה לרוטרי העולמי

17.5.2005
חותמת יום הופעה,
ויובל למרכז ויצ"ו למשפחה
בית הכרם ירושלים

תעלומת מכתב מסוריה

מאת: מוטי קרמנר

חלק קדמי

חלק אחורי

ידידי פיטר סמית מארה"ב אספן ומומחה ידוע לבולאות מצרים, שלח אלי צילום של מכתב עם ביול מעורב של בולי EEF ומצרים. מדוע?

המכתב נשלח מטרוסוס, סיליסיה, כיום חלק מסוריה בדרום מזרח אנטוליה. האזור היה בשליטת בנות הברית לאחר הכיבוש מידי הטורקים עד להעברת השטח לידי הצרפתיים היו בשימוש באזור בולי ה-EEF. השולח ביקש לשלוח את המכתב בדואר רשום ובייל אותו עם 8 בולים בערך 5 מיל.

מכאן מתחילה התעלומה. הבולים לא הוחתמו בטרוסוס, אלא הועברו כנראה ע"י שליח לפורט-סעיד במצרים, ושם פקיד הדואר כנראה לא ידע כי ניתן להשתמש בבולי EEF ובייל את המכתב בבולי מצרים; הוסיף חותמת רשום מס. 3663 והחתים, לא ביטל, את בולי ה-EEF. כמו כן המכתב נפתח ע"י הצנזורה. בצידו האחורי של המכתב אנו מוצאים חותמת מצרית נוספת ושונה של פורט-סעיד את חותמת ההגעה שינוי כתובת בארה"ב, וכן תוויות "סגירה" אמריקאית.

האם מישהו יכול לתת הסבר טוב יותר? ♦

תודה על תרומת בולים לנוער:

לד"ק גבור, מוטי א
לאורלי נגילה, מהרצליה
למשה בורשטיין, מירושלים
לאלי מועלם, מירושלים
לדינה שמר, מכפר-סבא
לשלומית אבני, מר"ג
לאלידע גולדשטיין, מקיבוץ דליה
לברכה בר-אילון, מבאר-שבע
לעדיית לזר, מכפר סבא

לאמיר סרסון, מהרצליה
לשרון שילה, מקיבוץ יגור
לאריה אריאל, מחיפה
ל"בולי מוגרבי" מתל-אביב
לאורי גור, מרמת השרון
למשפ' רשף, לזכרו של רמי רשף ז"ל
Gregg S. Philipson, Austin, TX
Texas, USA

★
**תודה על
תרומת
ספרים לספרייה:**

לעו"ד עודד אלישר, מירושלים
לאלכס בראון, מכפר-סבא

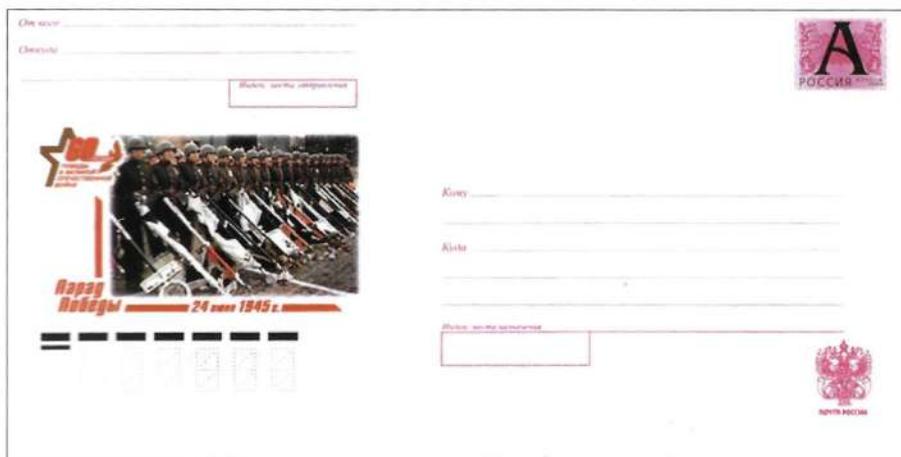
מאת: אריה לין

ברוסיה – יודאיקה מקיפה

דואר רוסיה הביא הפעם את תרומתו ליודאיקה באורח עקיף:

באחרונה הופיעה סידרה של 5 בולי זיכרון לזכר הנצחון על הנאצים במלחמת העולם השנייה, כשמספר בולי הסידרה הודפסו על-פי צילומי צלמים יהודים. חמשת הבולים הופיעו בשני גיליונות זיכרון וגיליונות זיכרון נפרדת לפי צילום ידוע של יעקב רומקין, "חיילים סובייטים על גג הרייכסטאג, ברלין 1945". שני בולים אחרים בסידרת ה-5 הודפסו לפי צילומים של יעקב רדקין "טנק סובייטי בברלין, 1945 ו-חיילים רושמים שם על עמודי הרייכסטאג".

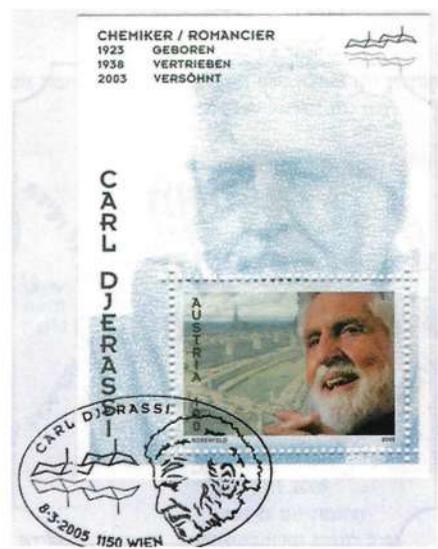
הבול בערך נקוב של 5 רובל, המראה חיילים רוסיים עם מגינים נאציים הודפס אף הוא לפי צילום של יעקב רומקין. בנוסף הופיעו גם מספר דברי דאר לזכר הנצחון על הנאצים.

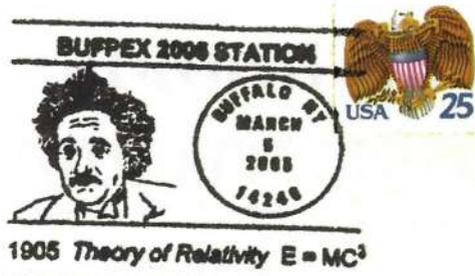
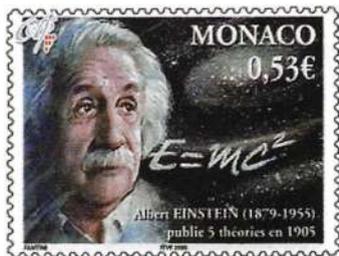

ראשון ויחיד בעולם...

מסתבר שגם בבולאות קיימת תופעה של הראשוניות הידועה בתחומים שונים והפעם זכתה ב"תואר" אוסטריה.

המדובר בבול ראשון בעולם (גיליונות זיכרון), שהופיעה באוסטריה, בשיטת הדפסה יחידה במינה וראשונה בעולם, המציגה נוסחאות כימיות מיקרוסקופיות של הכימאי היהודי קרל זרסי. הדואר האוסטרי אמנם מתגאה בראשוניות של הדפסת הגיליונות עם דיוקן

דיוקן לאיש שתורתו למדע היא אולי הגדולה ביותר. כמו כן הונפקו חותמות דאר לזכרו של המדען. אחת מהן הוצגה בתערוכת בולים שהתקיימה בעיר באפלו – ארה"ב.

ברומניה – מרסל ינקו

רומניה, שמרבה זה זמן רב בהנפקות יודאיקה, הקדישה לא מזמן בול מיוחד (זו הפעם השנייה) לצייר היהודי – רומני, **מרסל ינקו**. בול **ינקו** מופיע בגיליונית זיכרון מיוחדת, יחד עם בולי ציירים רומניים אחרים, שאינם ממוצא יהודי. ♦

ועולים על כל דיוקן של יהודי אחר. בדרך כלל, הורגלנו לראות הנפקות מסחריות של מספר בולים עם דיוקן **איינשטיין** ויותר מפעם אחת. הפעם, מופיע **איינשטיין** בבולי מדינות סולידיות כמו צרפת, ישראל, מונקו ואחרות **שאיינשטיין** מכבב אצלן פעם או פעמיים בלבד. בישראל יופיע השנה בול **איינשטיין**, פעם שנייה, בצרפת ובמונקו, דומני פעם ראשונה. פרט לבולי **איינשטיין**, הוטבעו השנה מספר חותמות אירוע עם דיוקנו של **איינשטיין**, במיוחד בארה"ב, בגרמניה וברומניה.

עם כל השפע של בולי **איינשטיין**, יש עדיין מדינות שמשום מה לא הנפיקו בולי

של **ז'רסי** ומסביר לנו שהנוסחה היא של "סטראיד" (תרכובת חומרים מסיסים בשומנים, חומצות מרה, הורמוני מין וכד'). הוא אינו מסביר כיצד הודפסו המיקרונימים האלה... אבל זה לא בהכרח מעניין אותנו. דיוקנו של **ז'רסי**, אכן מעניין אותנו:

קרל ז'רסי, יליד אוסטריה ובן להורים יהודים, ילידי בולגריה. הוא איש מדע בעל-שם עולמי בתחום הכימיה, הפיזיקה והספרות (כתב ספר מדע בדיוני). בשיא מחקריו בביכומיה עסק בהורמוני ההריון ובכך הניח את היסוד לגלולה נגד ההריון.

לקרל ז'רסי יש כנראה המספר הרב ביותר של דוקטוראטים של כבוד, אכן 19 דוקטוראטים.

גיליונית הזיכרון הוחתמה בחותמת עם דיוקן של **ז'רסי**.

50 למות איינשטיין

לא ספרנו, אבל כנראה שבולים לזיכרו ולכבודו של פרופ' **אלברט איינשטיין**, הם רבים ביותר

בולי תל אביב (י. צחור) בע"מ

TEL-AVIV STAMPS. (Y. TSACHOR) LTD.

מכירה על פי הצעות מחיר בכתב (Mail Auction)

מוקדמים, מנדט, מנהלת העם, דאר עברי
ישראל, חו"ל, יודאיקה, גלויות, ספרים
קטלוג מאוייר חינם

ת.ד. 16218 תל-אביב, טלפון: 03-5226294, פקס: 03-5245088

האם התעמולה האנטישמית מתעוררת מחדש ?

האנטישמיות המודרנית, המגלה באחרונה ניצני חיים, היא למעשה המשכה של האנטישמיות המסורתית, שחוו היהודים במשך מאות שנים. המרכיבים העיקריים של תופעה זו נעוצים הן בפן הדתי והן בפן הכלכלי, אולם עם השנים נוספו לה גם גורמים נוספים במיוחד תרבותיים-חברתיים ואפילו פוליטיים.

מאת: אריה לינדבאום

המושג "אנטישמיות" פרץ בראשונה לתודעה הציבורית בחיבורו של התועמלן הגרמני הפוליטי וילהלם מאר בשם "ניצחון היהודיות על הגרמניות" שחובר בשנת 1873, והביא להרחבת המשמעות האנטי יהודית והוביל לאנטישמיות המודרנית.

להסית את העם הגרמני נגד היהודים ולהציג אותם כאויבי האומה. לקידום המטרה הזו הוחל בארגון תערוכות מקומיות נודדות. בתערוכות השתמשו באמצעים גראפיים מעוותים, שנועדה להבליט את "היהודי הנצחי" (מושג אנטישמי קלאסי) וכללו איורים של היהודי הרמאי, היהודי המשתלט על העולם בתחומי הכלכלה והפוליטיקה ועוד. לא כל הפרטים שהוצגו היו פיליטליים, אך היו רבים.

ראשיתה של תופעת האנטישמיות הייתה כבר בתקופת הקיסרים, אולם לאחר התבוסה של גרמניה, במלחמת העולם הראשונה והמשבר הכלכלי העמוק שפקד את גרמניה שנאלצה לשלם פיצויים גבוהים במיוחד, היא הועצמה. לאלה יש להוסיף את האיום הבולשביקי ולכן המיצבור של כל אלה הניבו כר פורה ביותר לפריחתה של האנטישמיות שהגיעה לשיאה עם עלייתו של היטלר לשלטון.

הבולאות בשירות הנאצים

במאה ה-20 היה כבר שימוש בולאי נפוץ לצרכים תעמולתיים וידוע כי המשטר הנאצי היה גם "אשף" התעמולה והשתמש בכל הכלים למטרות אנטישמיות. בשנות ה-30 וה-40 היו היהודים שנואים ביותר על ידי הנאצים ורק הבולשביקים דמו להם ברמות השנאה. היטלר אכן כינה את סטאלין בשם "יודאו-בולשביק".

עליה בסולם מעוררת קנאה

עלייתם המהירה, יחסית, של היהודים בסולם החברתי, הכלכלי והפיננסי ובמקצועות החוץ פשיים (בגרמניה בעיקר). מה גם שהם התרכזו במרכזים עירוניים גדולים בקרב אוכלוסיות משכילות, עוררו קנאה, רוגז, שנאה ואף אלימות. אין לשכוח כי מבחינה מספרית היו היהודים מיעוט זניח, אך משקלם בקרב הגורמים המשפיעים הם היוו מרכיב בעל משקל כבד.

שנאה על בסיס אידיאולוגי

זמן רב, טרם עלייתו של היטלר לשלטון והרעיון של "הפתרון הסופי" טרם נבט, שררה אנטישמיות בעלת נופך גזעני. זו נשענה על אידיאולוגיות לעומת השנאה המסורתית, שהייתה ידועה עד אז.

על פי התורה של הנאצים הרי שהיהודים הם גזע הרסני ויש להילחם בו ללא כל פשרות ובכל העוצמות.

תמונה 1 - גלוית התעמולה "היהודי הנצחי": צד קדמי

התערוכה הגדולה במינכן

הפריט האנטי יהודי הראשון במסע ההסברה האנטישמי היה בעיר מינכן במסגרת תערוכה גדולה בשם, "גרסה פוליטישה שאו"

התערוכות של היהודי הנצחי התקיימו ב-5 ערים שונות בתחום הרייך השלישי:	
מינכן	31.1.1938 — 8.11.1937
וינה	2.8.1938 — 23.10.1938
ברלין	13.1.1939 — 12.11.1938
ברמן	5.3.1939 — 12.2.1939
מגדבורג	11.6.1939 — 13.5.1939

בתקופה זו, נוצרו פריטים בולאיים רבים שמטרתם היחידה הייתה לשמש מנוף בתעמולה האנטישמית. המטרה הפוליטית הייתה,

תמונה 6

שגיאת כתיב) וחרב גרמנית מפלחת את השם המפורש (ראה תמונה 6).

אוספים אנטישמיים

שלוש חותמת גרמניות אחרות, שלא מזכירות אומנם ישירות את היהודים, הן חלק מקובל באוספים אנטישמיים ומן הראוי להזכיר אותן.

האחת: בחותמת תעמולה שהוטבעה בברלין בשנת 1937, מופיעה הסיסמא הידועה של היטלר "תנו לי 4 שנים". הכוונה הייתה למשך הזמן שדרוש לו לכיבוש ולהשמדת היהודים. והוא אכן הצליח לעשות זאת בפרק זמן קצר יותר (ראה תמונה 7).

חותמת אחרת, הוטבעה אף היא בברלין

תמונה 7

בשנת 1938 לרגל תערוכת אמנות דקדנטית (משחיתה). היטלר כידוע, אהב לצייר ולפסל את האמנות המודרנית, אשר הייתה לדעתו משחיתה את המוסר. בתערוכה זו רוכזו מירב היצירות של אמנים יהודיים עליהם הוטל חרם. האחרונה בחותמות האנטישמיות היא,

לכאורה תמימה, אבל כאשר מתבוננים בה היטב וקוראים את הכתוב בה מתבהרת הכוונה האנטישמית.

בחותמת מופיעה דמות מטאטא רחובות ולצידו המילים "אהרליך וארט אמלנגסטן", והכוונה "יושר שווה לנצח". כאשר מתבוננים היטב מבחינים שהמטאטא מטאטא את המילים "ווכר ראוס" והכוונה מתייחסת למלווים בריבית קצוצה. אין כל ספק כי מדובר "בניקוי" היהודים. ♦

לתערוכה זו לא הוקדש כליל מיוחד, אבל ביוזמה פרטית הדפיסו גם לתערוכה זו גלויה אנטישמית בדמותו של המלחין היהודי אוסקר שטראוס. (ראה תמונה 4 – חותמת ווינה).

אחרי כיבוש אירופה נדדו התערוכות האנטישמיות הנאציות גם לערים כבושות נוספות דוגמת פריז, בלגרד ועוד. מאל רק בבלגרד שבסרביה, הופיעו בולים אנטישמיים מובהקים, בסיסמא של תערוכה והוטבעה גם חותמת מיוחדת.

חותמות אחרות עם "היהודי הנצחי" הוטבעו בברלין, אך גם כאן ללא כלילים מיוחדים של הדואר (ראה תמונה 5).

תמונה 5

החותמת הארסית ביותר

החותמת הארסית ביותר, בתקופה זו, הוטב עה בתערוכה בעיר מינץ. בחותמת הזו, שהוטבעה בשנת 1938, היא נדירה מכולן והראשונה, מתקופת הנאצים, שנכללו בה אותיות עבריות, ולא פחות, מהשם הקדוש "יהוה". במרכז החותמת, בצורה בולטת, אבן משולשת ועליה המלה העברית "יהוה" (עם

תמונה 4: גלויה אנטישמית

תמונה 3 - חותמת התערוכה בברלין על בול מודפס הינדנבורג

תמונה 2 - חותמת התערוכה במינכן - על בול צלב קרס

(התערוכה הפוליטית הגדולה). התערוכה נפתחה ב-8 בנובמבר המוזיאון הגרמני במינכן. חותמת האירוע הראשונה שהוטבעה שם כללה את הנוסח "היהודי הנצחי" - מינכן, העיר הראשית של התנועה והמילים "תערוכה פוליטית גדולה". (ראה תמונה 1).

הגרמנים הנאציים ייחסו חשיבות מיוחדת לתערוכה זו והקדישו לה, לא רק חותמת אירוע כמקובל בבולאות, אלא גם שני כלילים עם תמונה מזוועה של יהודי בעל צורה מעוותת המחזיק בידו האחת צרור כסף ובצידו השני גוש אדמה של מפת גרמניה ועליה סמל ברית המועצות (ראה תמונה 2). בקצה ניתן לראות אותיות מעוותות המזכירות כתב גרמני, המילים "דר אויגה יודה" (היהודי הנצחי).

זהו כליל רשמי של דואר גרמניה משנת 1937. קיימים, כאמור, שני כלילים כאלה כשבצידם הבולאי מוטבעים בולים שונים. באחד - בול עם דמות הינדנבורג הנשיא ובשני בול עם הנשר הגרמני וסמל צלב הקרס הידוע לשמצה (ראה תמונה 3).

תערוכה גם בינה

תערוכות אלה נדדו גם לערים אחרות בגרמניה ומחוצה לה. לאחר סיפוח אוסטריה בשנת 1938 התקיימה תערוכה כזו בווינה, עם חותמת דואר חדשה בנוסח "בקרן בתערוכת היהודי הנצחי".

גלויות מאוירות: קונגו הבלגית * גלויות ה"פובליבל" הבלגיות

מטע עצי קוקוס צעירים (גלויה מספר 14, 10 סנט, מהנפקת שנת 1912)

מאת: ד"ר יהושע מגר

אחד מהמאפיינים החשובים של אוסף נושאי בכלל, ושל תצוגה נושאית בפרט, הוא הגיוון בחומר המוצג. לעיתים קרובות, מעירים שופטי התצוגה למציגים כי סוגי פריטים מסוימים חסרים בתצוגתם, או שיש בתצוגה עודף בפריטים מסוג אחד.

איסוף בטטות. גלויה מספר 94, 30 סנט, מהנפקת 1922

סבירים הנעים בין 20 ל-40 דולר (כמובן, יש גלויות נדירות במחיר גבוה יותר בהתאם). הצילומים על גבי הגלויות כוללים מגוון נרחב מאוד של נושאים ומתארים את כל שטחי החיים בקונגו הבלגית, באותם הזמנים. זו הסיבה שהגלויות הללו נמצאות באוספים נושאים רבים. (בשולי הדברים נעיר: הדוגמאות במאמר נלקחו מהאוסף הנושאי שלי בתחום החקלאות. אני מציג בתחרויות 4 גלויות בלבד, וזאת לאחר שבתערוכה בבנקוק העיר לי שופט ידוע כי אני מציג 9 גלויות וזה יותר מידי...)

הדבר קשור גם לידע הבולאי (שהוא קריטריון שיפוטי חשוב כשלעצמו), זאת מאחר ורק מציג בעל ידע בולאי נרחב, יודע לשלב באוסף בין סוגי פריטים ממגוון הקשת הקיימת והוא יודע גם ללוות אותם בהסברים מתאימים. מאמר זה דן בגלויות מאוירות מהנפקות של בלגיה ושל המושבה שלה לשעבר קונגו הבלגית, וגלויות ה"פובליבל" הבלגיות.

נתונים טכניים:

בכל הגלויות מוטבע באחד הצדדים בול עם דקל אגוז הקוקוס מהנפקת 1910. הן הונפקו בשתי סדרות.

הסדרה הראשונה כללה 122 גלויות, שכל אחת הייתה שונה עם צילום ייחודי, והיא הונפקה בשני מחזורים. המחזור הראשון כלל 72 גלויות (על גבי הצילום מודפס מספרם מ-1 עד 72) שהונפקו בשנת 1912. כל 72 התמונות מופיעות על גלויות בערך של 5 סנט (ירוק בהיר) ו-10 סנט (חום-אדום). הצילומים שעל הגלויות הם בשחור-לבן. המחזור השני של הסדרה הראשונה הונפק בשנת 1922. הוא כלל 50 צילומים נוספים (ממספר 73 ועד 122). התמונות מופיעות בצבע חום כהה (ספיה) ובשחור – לבן. העריכים המוטבעים על הגלויות הם: 15 סנט בתכלת, 30 סנט בחום-אדום, 30 סנט בסגול-חום. שלושת העריכים מופיעים עם כל אחת מ-50 התמונות המצולמות. סדרת הגלויות השנייה, הונפקה בשנת 1927 והיא כללה 50 צילומים חדשים (מספרם בגלויות מ-1 ועד 50). כל הצילומים בסדרה זו הם בצבע חום-כהה

גלויות מאוירות של קונגו הבלגית

מרבית האספנים הנושאים, מכירים את הגלויות היפות והמעניינות הללו. הגלויות הונפקו כדברי דואר רשמיים בכמויות רבות ביותר ולכן לא קשה לאתר אותן במחירים

איסוף אורז (גלויה מספר 70, 5 סנט, מהנפקת שנת 1912)

ויקרות ביותר. לאחר שהמפרסם מאשר את ההדפסה, מדפיסים אותה בכמות הנדרשת (עדיין ללא ערך דוארי). הגלויות מועברות למשרד הדואר הבלגי ורק שם מוסיפים את הערך (הבול המודפס) ואת הכיתוב שעל גבי הגלויות הרשמיות. הגלויות המושלמות מופצות לבית הדואר למכירה לציבור. המפרסם, רשאי לבקש את פילוחו בתי הדואר למכירת הגלויות. עד שנת 1984, הודפסו 2,790 גלויות שונות. הן כוללות גם פרסומים בשפות שונות, פרסומים המיועדים ליבואנים וליצואנים, שינויי תעריפים (עם הדפסי רכב ותשניות שונות. בשנת 2002, קפץ כבר מספר הגלויות ל-5,000 (כולל תשניות).

בגלויות רבות מצוינות ליד מספר הגלויה גם אותיות דוגמת: N, F, NF, Fn אלה מציינות את שפת הפרסום (פלמית N, צרפתית F ושתי השפות (FN, NF).

קטיף תפוחי אדמה (1935)

פרסום לדשנים כימיים (1934)

בלגיה, כמו במדינות אירופה נוספות, אגודות לסיוע הדדי. הדואר הבלגי העניק לחברת "פובליבל" זיכיון להפעלת שיתוף פרסום מסחרית באמצעות הדואר, כאשר החברה התחייבה במקביל להעביר חלק מההכנסות שלה לקרנות הסיוע למוטלים ולקרנות חברתיות של הדואר הבלגי.

ההנפקה של גלויות פובליבל עומדת כיום על כ-2 מיליון עותקים ולכן הגלויות המוקדמות הינן נדירות יחסית והכללתם באוסף תורמת לכן, לניקוד בסעיף הנדירות.

על הגלויות המוקדמות לא מופיע מספר הגלויה, המיספור החל להופיע מגלויה מספר 209. כמו הגלויות של קונגו

הבלגית, גם גלויות אלה נחשבות לאוסף לאספן הנושאי זאת משום שמגוון הנושאים שלהן הוא בלתי מוגבל.

על פי השיטה הבלגית, כל חברה יכולה לפנות לדואר הבלגי בבקשה להנפיק גלויה. המבקש צריך לספק את הכיתוב והתמונה לפרסום. לאחר אישור משרד הדואר, ניתן לפרסום הגלויה מספר סדורי. הפרסום נמסר לבית דפוס המתמחה בכך והגלויה מודפסת על נייר מיוחד המסופק על ידי הדואר הבלגי. בית הדפוס מדפיס מספר עותקים מוגבל (עם הפרסומות בלבד) ואלה נמסרים למפרסם לבדיקה ולאישור. לעיתים על העותקים הללו מצוין 'Specimen Annule' ולעיתים אין כיתוב כלל. גלויות הדוגמא מגיעות אף הן לשוק הבולאי והגדרתן היא: "דפוס ניסיון" Proofs גלויות הדוגמא, שאינן מונפקות הינן נדירות

שקי תוצרת אורז במעבר קסאי

קבוצת קוטפי כותנה ומכונות הפרדת סיבי הכותנה המזרעים שלהם (מסומנות בחץ). גלויה מס' 40, 1 פרנק מסדרה 2. הפקה משנת 1927

(ספיה). הכיתוב אשר מלווה את הצילום שונה מהכיתוב שהיה בסדרה הראשונה. העריכים בסדרה זו הם גבוהים יותר: 45 סנט ו-1 פרנק.

גלויות ה"פובליבל" Publifel

גלויות פובליבל הראשונות הונפקו בשנת 1933 וכמות ההנפקה הייתה 500 לכל גלויה. הרקע ליוזמת הדואר הבלגי להנפקת גלויות פרסומיות אלה, נעוץ במשבר הכלכלי ונפילת הבורסה האמריקנית בשנת 1929 שהקרינה על כל העולם. המשבר הכלכלי שהתפשט בעולם הביא לגל ענק של מובטלים שאיבדו את מקום עבודתם והיה צורך מידי להעניק להם הגנה סוציאלית. באותה תקופה הוקמו

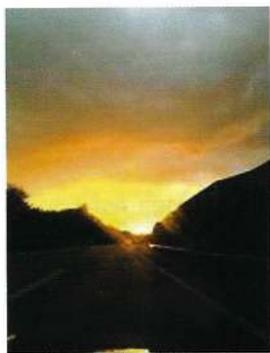

גלויות דוגמא של פובליבל מספר 2134 משאבת מים חשמלית

דורים ברוסיה צויד באקדחים

לאור מקרי שוד רבים של דורים ברוסיה המחלקים גמלאות במזומן לנמענים בבי"תם – החליט הממשל ברוסיה לצייד הדורים מסוף ינואר 2005 באקדחי 9 מ"מ ובאפודי מגן, כך צוידו בנשק גם מנהלי סניפי דואר האחראים על קרנות הדואר ברכבות ומנהלי שלוחות בתחנות רכבת ושדות תעופה.

תמונה ב-MMS (שירות שיגור תמונות בטל-פון נייד). כל התמונות הועלו לאתר אינטרנט (stamp.ch-www.mms) – ובמחצית מרס היו כבר יותר מ-3,000 תמונות באתר. עד סוף מרס הצבעת הקהל ב-SMS השאירה בתחרות 100 תמונות. מתוכם תבחר וועדת מומחים 4 תמונות להכנת בולים. התחרות נושאת פרסים רבים.

סיפורי עם סלובניים

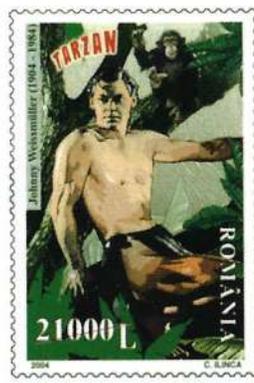
על פי ההסבר של השירות הבולאי של סלובניה – לדובים החיים היום שם אין שם טוב – אך לא כן לדובים מהאגדות. **דב אסיר התודה** הוא סיפור-עם על דוב שאישה טובה הוציאה לו קוצים מהטלפיים והדוב הביא לה כאות תודה סלסלה מלאה באגסים.

דג הזהב – הוא סיפור על מקום שפעם היה מכוסה באגם גדול ובו דג זהב שנהג לאותת לענק לבוא לדוג באגם כאשר היו בו

הפומביות היינריק קולר (KOHLE) במחיר התחלתי של 20 אלף יורו. לאחר זמן מה נתגלה גם עותק שני.

בסדרה המקורית הונפקו בולים עם השחקנים **מרלין מונרו, צ'ארלי צ'פלין, גרטה גרבו וג'ון גאבן.**

טרן הרומני

רומניה הנפיקה ביוני 2004 בול לרגל 100 שנה להולדתו של ג'וני וויסמילר – הוא גיבור סדרת הסרטים "טרן". וויסמילר נולד בכפר שליד העיר טימושווארה שברומניה בשנת 1904, הוא היה אלוף אולימפי בשחייה באולימפיאדת פריז 1924 ולאחר מכן באמסטרדם – 1928. מעולם הספורט הגיע לכיכוב בסרטי "טרן" – ולתהילה עולמית.

בול SMS ראשון בעולם

דואר שוויצ'רה, בשיתוף עם מוזיאון התקשורת של ברן וחברת טלפונים סלולרית ארגנו תחרות נושאת פרסים לבחירת בול. בין 1 בפברואר ל-21 במרס ניתנה אפשרות לכל בעל מכשיר סלולרי המצויד במצלמה לשלוח

הבול הגנוז של אודרי הפבורן

העיתון הגרמני "דה. בה. צה. D.B.Z" פירסם "סקופ" על בול לזכרה של השחקנית אודרי הפבורן אשר לא הונפק מעולם. גרמניה התכוונה להנפיק את הבול במסגרת סדרה של כוכבי קולנוע בשנת 2001. הבול מראה את הכוכבת בצעירותה בסצנה מתוך הסרט "ארוחת בוקר בטיפני" אשר הופק ב-1961, לשחקנית כובע רחב שוליים ובפיה סיגריה ארוכה.

הבול כולל הדפס רכב MUSTER (דוגי מא). על-פי הידיעה בול זה התגלה חתום על מעטפה כאשר אספן הוריד את הבול במים וגילה כי בידיו נמצא בול שלא הונפק רק בשלב שהתכוון לאתר הבול בקטלוג.

כבר לפני כשנה פורסם כי משפחתה של השחקנית התנגדה להנפקת הבול על-ידי הדואר הגרמני ולכן הוא נאלץ להשמיד מיליון עותקים שכבר הודפסו. הבולים הונפקו בגיליונות של 10 כאשר הדפוס הספיק לחלק כמה גיליונות דוגמא למספר גורמים וביניהם 3 גיליונות של 10 למשרד האוצר הגרמני. כאשר ההנפקה בוטלה התבקשו מקבלי הגיליונות להחזירם לבית הדפוס להשמדה דבר שאכן נעשה, פרט ל-30 עותקים של משרד האוצר, כאשר הסקופ התפרסם התברר כי 30 העותקים נעלמו מהכספת של משרד האוצר הגרמני.

לאחר 3 שנים התגלה עותק מהבול, עם חותמת, שהוצע למכירה בבית המכירות

שפע של דגים, יום אחד המקומיים, בעת ששאבו מי שתייה מהאגם, שאבו גם את דג הזהב בטעות וזרקו אותו בין האבנים. דג הזהב הפך שם לאבן. כאשר הענק בא לדוג וראה מה קרה לדג הזהב, כעס כל כך שהרט את כל המקום וגרם לאגם להיעלם. כל הנותר היו הדגים ומאז קוראים למקום Ribnica ("הדג").

קורס בארה"ב, "איתור זיופים ותיקוני בולים"

ההתאחדות האמריקנית מארגנת גם השנה מספר סמינרים לבולאות בנושאים הבאים (לדוגמא):

כיצד מציגים, על סדרת החירות, על הבולים הקלאסיים וושינגטון – פרנקלין, בולי ההכנסה של ארה"ב וטכנולוגיה בולאית. הקורס המעניין ביותר הוא "איתור זיופים ותיקוני בולים" – המעניק ידע, כישורים וכלים להתמודד עם הנושא וכולל אף הרצאה על כיצד ניתן להיות מומחה מוכר. משך כל קורס הוא שבוע והמשתתפים באים מכל רחבי ארה"ב ומתאכסנים במלון

גיליון ברכה לרגל ביקור הנשיא באוסטרליה

בעת ביקורו של נשיא המדינה משה קצב, באוסטרליה באחרונה דאג סוכן השירות הבולאי הישראלי שם, מקס שטרן, להנפיק גיליון ברכות מיוחד, 10 הבולים הם בולים תקינים ואילו הקישוט מסביב והשבילים הם מיוחדים לאירוע.

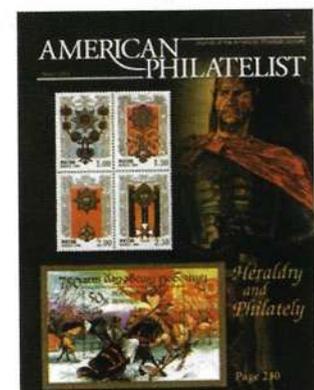
הדואר האוסטרלי משווק גיליון ברכות דומה לאירועים לא מעטים, כמו ירדים, תערוכות, פסטיבלים. אוסטרליה הייתה הראי שונה שהמציאה את "הבול האישי" וטבעי ששם התפתחה בראשונה גם אופנת האיסוף של גיליונות מסוג זה. האופנה הובילה לכך שלפחות 2 סוחרים בולים אוסטרליים מתמחים כבר בענף איסוף זה. ♦

מקומי בסטייט קולג', פנסילבניה – שבו המשרד המרכזי של APS. בסמינר משולבים סדנאות עבודה, מכירה פומבית חגיגות וספורים באזור וארוחת סיום. כל שנה מתמלאים המקומות במהירות.

עלות הקורס לחברי APS 250 דולר ומוצע להם מלון במחיר מבצע של 77 \$ ללילה.

עוד במגזין מאמר מעניין על הדואר הפניאומטי (דואר המועבר בצינורות באמצעות עות לחץ אוויר) שפעל ב-3 ערי בירה באירופה – בווינה, פריז וברלין ובמאה ה-20 הופעל בעוד מספר ערים. לשירות דואר זה הונפקו דברי בולים מיוחדים, חותמות משלהם וסימוני הפעלה נוספים. השירות האחרון נסגר ב-1984 – בפריז.

מתוך העיתונות הבולאית העולמית – American Philatelist – 3/2005.

שער ביטאון ההתאחדות האמריקנית

הונגריה הנפיקה גיליון בולים מקורי, בן 64 בולים המוקדשים לתולדות השח-מט. בשולי הגיליון מצוינים מספרים ואותיות הנהוגים לרשום תנועות הכלים במשחק. הספציפי המתואר הוא "ההגנה ההונגרית". בכל משבצת באותיות זערוריות, פרק בתולדות המשחק. אין ספק ששחקני שח-מט יהודיים רבים מוזכרים בכמה וכמה בולים.

איסלנד

המוזיאון הלאומי ברייקיאביק פתח את שעריו מחדש בסוף 2004. הוא נוסד כבר ב-1863 ונועד לתעד את תולדות האי מעת ההתיישבות הראשונה בשנת 874. יותר מ-5 שנים נערכו עבודות שיפוץ והרחבה וכיום מוצגים בו כ-2000 פריטי אוצר לאומי. בגיליונית הזיכרון לרגל הפתיחה המחודשת; פסלון של האל טור מהמאה ה-10, חרב מאותה התקופה וקישוט גלימה. בנוסף להדפסת האופסט, בוצעה גם הדפסת בלט הזהה לצורת החפצים.

איסלנד הנפיקה בינואר 2005 גם 2' בולים המתארים איים זעירים שבמפרצים שונים. שטח האי הוא כ-2-3 קמ"ר כל אחד. הגדול,

סימון). יש גם מקרים של בול משותף יחיד שהוא בשימוש בשתי מדינות – עם טקסט בשתי השפות על אותו הבול.

דואר האו"ם הנפיק הפעם בולי ספורט לשימוש משותף של 3 מנהלות דואר – זה של משרדי האו"ם ב'דנבה', דואר שווייץ (בכל המדינה), ודואר הוועד האולימפי הבין לאומי (שמשדרו בלזון – שווייץ – ואשר מנפיק בולים מיוחדים לשימוש שלו). הבול הוא בערך נקוב של 1.80 פרנק – והכיתוב הוא ב-3 שורות: האומות המאוחדות; הוועד האולימפי הבינלאומי והלבטיה (שווייץ) – הכל בצרפתית. בשולי הגיליון של 20 בולים וב-4 הפינות הטקסט הוא – "שנת הספורט העולמית" ו"חינוך גופני 2005" הפעם באנגלית, צרפתית וגרמנית. נראה שהוועד האולימפי ודואר שווייץ – הדפיסו בולים זהים לחלוטין – אך הכיתוב בשולי גיליונות הדואר שונה – וכך באמצעות השולים ניתן לזהות את מנהלת הדואר המנפיקה.

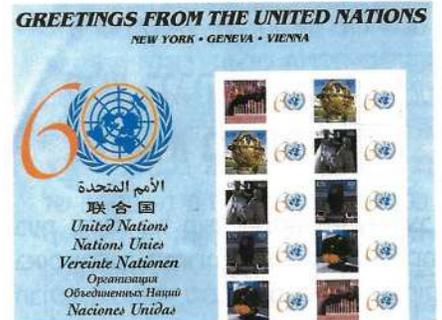
שעור שח-מט על גיליון בולים

דואר או"ם טעה ומתנצל

דואר האו"ם נין-יורק, הנפיק בחודש מרס האחרון, גיליון בולים אישיים, בגירסה גברית (כללית בניגוד לגירסה שכל אחד יכול להזמין ציור או תמונה שלו בשובלים של הבולים). מסתבר כי כ-50 גיליונות מסוג זה היו שגויים, כאשר 2 בולים מתוך ה-10 שביגליון נשאו ערך נקוב של 37 סנט, במקום 80 סנט. הגיליון שבתמונה הוא הגיליון התקני של 10 בולים בני 80 סנט כל אחד, שנמכר ב-14.95 דולר – במקום 8 דולר.

השירות הבולאי של האו"ם התנצל בפני הקונים אשר שילמו את מלוא המחיר והודיע, בנדיבות רבה, כי ישמח להחזיר את ההפרש לקונים. מעניין יהיה לראות מי אכן יחזיר את הבולים.

3 בולים בבול אחד – בול ספורט של האו"ם

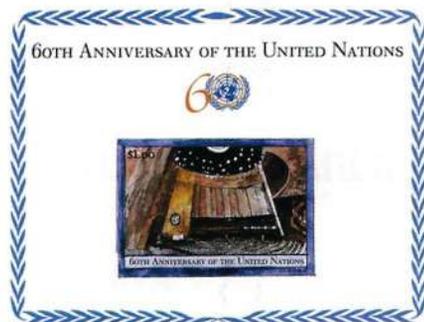
בתולדות ההנפקות המשותפות בעולם ידועים מקרים של ציור משותף ל-3 מדינות – אך הטקסט של כל בול שונה (למשל בול משותף צרפת – שווייץ – בלגיה על הסופר

האגדתית. "האלוגיקה" היא בתו של דיג החי על היבשה וכנימפת הים, לצעיף הכרוך סביב צווארה והמתנופף יחד עם שערה הבלונדיני הארוך – תכונות מאגיות. חוקרי אגדות העם של האזור חלוקים בדעותיהם על מקור האגדות המסופרות היום: האם הן נולדו בהשפעת המיתולוגיה היוונית, בהשפעה המאוחרת יותר של אגדות העם שנאספו ע"י האחים גרים, או אולי אפילו בהשפעת סרטים פופולריים כמו פיטר פן או שלגיה ושבעת הגמדים.

הצלחה לגליונות או"ם

בתחילת השנה הנפיק האו"ם בול וגליונות זיכרון לרגל 60 שנה להקמת הארגון, הגלוי נות הונפקו עבור: **ניו-יורק, ז'נבה ווינה**. מספר ימים לאחר ההופעה אזלו כל העותקים של גליונות הזיכרון של ניו-יורק, בערך הנקוב של 1 דולר. מקרה כזה לא קרה זה שנים כאשר, בדרך כלל, הנפקות האו"ם נשארות במלאי למכירה במשך שנה עד שנתיים.

מהדורה של כ-50 אלף עותקים בערך נקוב נמוך כל-כך (גליונות של ג'נבה ושל וינה בערכים נקובים של פרנקים שווייצריים – עלותם כ-3 דולר ליחידה).

200 שנה להולדתו של הנס כריסטיאן אנדרסן

השנה מציינים ברחבי העולם את תאריך הולדתו של סופר הילדים הדגול הנס כריסטיאן אנדרסן, שנולד ב-2 באפריל 1805 בדנמרק. למרות שסיפורי האגדות נכתבו

4 בולים: הריכוך האווירי, הנחיתה, גנול מונטגומרי ואוניית המערכה "בלפסט".

קרוואטיה

העניין הגובר בעולם הפנטזיה הוליד עוד 2 בולים המוקדשים לאגדות עם קוראטיות. בעלון ההסברה מתורגם הגמד ל"מניקין ארוך-הזקן" – גיבור האגדה "החלוץ ג'ור זו", ואילו בת הים נשארה בשמה המקורי של

שביניהם התרומם בכמטר שלם במאה השנים האחרונות, הודות לפעילות געשית. באי אדמה פורייה מאוד ובו כ-120 תושבים. בבול נוסף מתואר יער עבות לכבוד פעילות הייעור מחדש המבוצעת באיסלנד ביזמת הכנסייה ובהשתתפות הציבור הרחב.

מונטסרט

בדצמבר 2004 הונפק בול לכבוד 100 שנה להתאחדות הכדורגל הבין לאומית (FIFA) הנבחרת הלאומית של האי מונטסרט הצ'טרפה למדינות הרבות מאוד שהנפיקו בול לכבוד ארגון זה (ובניהן גם ישראל). האי ניצל גם הזדמנות נוספת – יובל לנחיתה בנור מנדיה – הנחיתה של יוני 1944 שהביאה לסיום המלחמה באירופה (D-DAY), בסדרה

תאילנד – המלך רמה ה-4 ועפיפונים

הבול שהונפק באוקטובר 2004 מציג את הדיוקן של המלך רמה ה-4 וחרבו המלכותית בידו. המלך נולד השנת 1804 ועלה לשלטון ב-3 באפריל 1851. בהיותו בקי מאוד במדעים ובייחוד באסטרונומיה, הוא חישב בדיוק מירבי את המקום והזמן בו ייווצר ליקוי חמה באזור מסוים בתאילנד וזכה בתואר: **אבי המדעים של תאילנד**. המלך רמה ה-4 פתח את תרבות סיאם העתיקה לרוחות מהמערב, נפטר בגיל 64.

לציון שבוע כתיבת המכתבים 2004 בתאילנד הונפקו ב-9 באוקטובר **4 בולי עפיפונים**. על הבולים ציורים שזכו במקומות הראשונים בתחרות ציורי הבולים בנושא העפיפונים. התחרות התקיימה במסגרת אירוע שבוע כתיבת המכתבים 2003.

ההנפקה של חודש פברואר מוקדשת לאמנויות יוצרות בתחום האמנות הפלסטית.

בול 48c – תמונת נוף – Evi Hone.
 בול 48c – עוף ים וגבלות – Nano Reid.
 בול 65c – דיש – Mildred Anne Butler.
 בול 65c – שלוש הגרציות (פסל) – Gabriel Hayes.

בחודש מרץ האחרון הנפיק הדואר באי רלנד 3 בולים לציון שנת הפיסיקה העולמית של אונסק"ו. מאחד הבולים ניבט דיוקנו של William Rowan Hamilton, בבול השני מתועד בניין ראשי המטות של אונסק"ו בבריסל ובבול השלישי אלברט איינשטיין.

לפני יותר ממאה שנים, עדיין הם מסופרים, מומחזים, ואפילו מתנגנים להנאתם של הילדים והמבוגרים כאחד. סדרות הבולים שסינגפור וג'רסי הנפיקו מנציחות את הסיפורים המפורסמים יותר מכל: אצבעונית, הברווזון המכוער, בת הים הקטנה, המלך הוא ערום, עוף לי גוף לי, האוזה שהטילה ביצי זהב, כפה אדומה, היפה והחיה.

אירלנד – תוכי אהבה, נשים יוצרות ושנת הפיסיקה

השנה הבולאית החדשה באירלנד יוצאה לדרכה עם בול האהבה. על הבול זוג תוכים אהבים.

6. "בולי תל-אביב בע"מ" - (י. צחור)

המכירה שתיערך בחודש יוני כוללת 950 פריטים ואוספים מישראל ומהעולם במגוון רחב של נושאים, בהם, החלק השני מאוסף "מלחמת העולם הראשונה - דואר מצרים וארץ ישראל", פריטים מתקופת המוקדמים של ארץ ישראל, המנדט הבריטי, תקופת המעבר, בולי דואר עברי וישראלי ומכתבים הקשורים להרצל ולציונות. אספני חו"ל ימצאו פריטים בודדים ואוספים ממספר רב של ארצות. החומר הוצג במועדון תל-אביב ב-21-22.5.2005 המועד האחרון למשלוח הצעות הינו 29.5.2005.

בתמונה:

פריט 705 דואר עברי 3 מיל צמדת שובל ניקוב 10 אנכי ובלתי מנוקב אופקית מחיר התחלתי 3,000 דולר.

3. House of Zion קליפורניה, ארה"ב

אד רוזן מארה"ב קיים מכירה של החלק השני מאוספו של הרב נורמן פאוקר. האוסף כולל פריטים הקשורים לדואר השואה, גיטאות, מחנות פליטים ויודאיקה. בנוסף מוצעים פריטים מתקופת המוקדמים, דואר ממלחמת העולם הראשונה וישראל. את הפריטים ניתן לראות במועדון ת"א בימים 23-24.5.2005. המכירה תתקיים ב-29.5.2005

בתמונה: מעטפה עם בול מקומי פ"ת.

4. "נגב הולילנד" ניו ג'רסי, ארה"ב

חברת המכירות הפומביות "נגב הולילנד" שמתנהלת מארה"ב תקיים בקרוב שתי מכירות של בולים ופריטי יודאיקה. המכירה הראשונה הינה מכירה פומבית שתתקיים ב-30.5.05 במסגרת הקונגרס של אגודת אספני ישראל בארה"ב שנערך בתערוכת NOJEX 2005 בניו ג'רסי. במכירה מוצעים פריטי יודאיקה, בולי קק"ל, חתימות, גיליונות וחומר הקשור לשואה. המכירה השנייה הינה מכירה בכתב שנסגרת ב-5.6.05 כוללת בולים, מכתבים ותולדות הדואר של מוקדמים, מנדט, ישראל ויודאיקה. כמו כן כלולים במכירה מספר פריטי נומיסמטיקה.

5. "דורון וידה" Doron Waide ניו יורק

דורון וידה מקיים מכירה בכתב ב-12.6.2005. במכירה מוצעים כ-600 פריטים של מוקדמים, מנדט ישראל, קק"ל וכן כ-30 בולים של ממלכת ירדן. בתמונה: בול מחורר בנק אנגלו פלסטינה APC על מעטפה רשומה עם חותמת מוקדמת יותר ותווית רשום מוקדמת יותר מאשר המפורסם אצל גלסמן או סאכר

האביב מביא עמו לא רק פריחה והתחדשות של הטבע, אלא גם בעולם הבולאי יש פריחה של מכירות פומביות של בולים ומכתבים. על מנת להתכונן לאביב ולעורר את התאבון להלן תאור תמציתי של המכירות שיערכו בתקופה הקרובה. ניתן לעיין בהצעות תוך ביצוע חיפוש לפריטים מעניינים באתר www.stampcircuit.com הגלישה באתר חינם.

1. דויד פלדמן - ז'נבה, שוויץ:

בית המכירות הידוע של דויד פלדמן קיים מכירה גדולה של בולים ומכתבים מכל העולם שנערכה בין ה-21-25.5.2005. המכירה כוללת אוספים של יוון, מקסיקו, אנגליה ומושבנות, צרפת, בולגריה ואוסף של דואר לבנט. כמו כן כלולים מספר פריטים ואוספים של ישראל.

בתמונה: פריט 31078, 15 מעטפות או גלויות מסניפי דואר של י"ם - הרכבת, מאה שערים, המחנה הקיסרי, הרובע היהודי מחיר התחלתי 1,800 פרנק שוויצרי.

2. "קורינפילה" - ציריך, שוויץ:

חברת המכירות הפומביות קיימה מכירה שכוללת מספר אוספים ידועים מאוסטריה, שוויץ, גרמניה ומושבנות, צרפת, איטליה, מצרים, דואר אוויר כולל צפלינים וכמובן ישראל. המכירה נערכה בציריך בין ה-18-21.5.2005.

ל-11 במאי 2006. לתערוכה יוזמנו מציגים מארה"ב ו-2 מדינות אירופאיות (טרם סוכם סופית איזה מדינות).

רשות הדואר אישרה את תקציב התערוכה ובמכרז בין מספר מעצבים נבחר הסמל לתערוכה (עיצוב "ניו דיזיין"). סמל "ירושלים 2006"

תערוכת בולים עולמית "ישראל 2008"

גני התערוכה בת"א יארחו בין 14 ל-25 במאי 2008 את תערוכת הבולים העולמית "ישראל 2008".

וועדת השרים לסמלים וטקסים אישרה את התערוכה כחלק מהאירועים הרשמיים של מדינת ישראל, לרגל מלאת לה 60 שנה. כאשר התקציב יבוא מרשות הדואר (תוך גיוס מירב החסויות הנוספות האפשריות) התערוכה תהיה בחסות איגוד הבולאות העולמי (F.I.P) – כאשר הוועדה של הארגון – באוג' 2004 – אישרה את מתן החסות פה אחד (ללא התנגדות נציגי ארצות ערב).

פישר ("משמעות הפרחים והצמחים"), שלמה שטרן ("בריה"מ 1923-1916 בולי זיכרון").

נציג ישראל לתערוכה היה דני פישר. כשופטים שמשו חברי נשיאות ההתאחדות – מוטי קרמנר ויגאל נתנאל (שופט מתלמוד), הם ייצגו את התאחדות בולאי ישראל גם בוועידת איגוד הבולאות האירופאית שנערכה בעת התערוכה. תמונה: גיליונית הזיכרון – תערוכת ברנו

תערוכת בולים לאומית בהשתתפות בין-לאומית "ירושלים 2006"

החלו ההכנות לתערוכת הבולים הלאומית – שתיערך בבנייני האומה בירושלים בין 8

BRNO 2005 – 10 עד 15 במאי

תערוכת הבולים האירופאית בצ'כיה משכה אליה מציגים רבים מכל אירופה וגם מישראל. בשנים האחרונות כמעט ואין תערוכות עולמיות באירופה (להוציא בספרד) – והביקוש למסגרות גדול.

הישראלים שהשתתפו הפעם הם: (לפי סדר א' ב') צביקה אלוני ("מעטפות טרופה מטיסות), לס גלסמן ("מוזמביק"), אריה לביא ("צילום"), אלון לייבו (נוער: "שימושי הסדרה הראשונה מן המניין"), ד"ר יהושע מגר ("תולדות עיבוד האדמה"), ד"ר הדי פייבל ("נסיכויות דנובה והדואר הזר"), דני

מקדמה על-חשבון שירותי F.I.P לתערוכה כבר הועברה למשרד הראשי בשווייץ, ומתאם התערוכה מטעם האיגוד יהיה פרננדו ארנז מספרד, אחד מסגני נשיא האיגוד. במכרז בין 3 מעצבים נבחר סמל התערוכה – בעיצובו של סטודיו יגאל גבאי. בתמונה: סמל תערוכת "ישראל 2008"

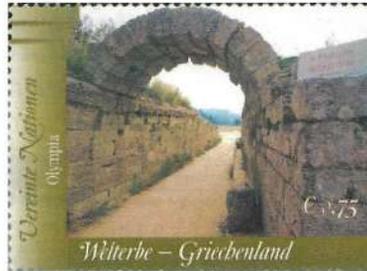

"קרב אוסטרילין" המפורסם התרחש בקרבת העיר ברנו ולכן נבחר הנושא לגיליונית הזכרון של התערוכה

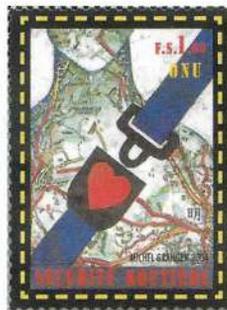
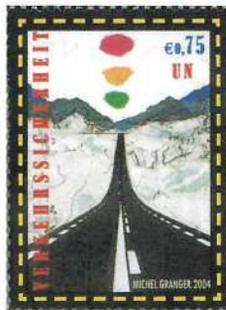
זה הזמן לרכוש את בולי האו"ם (U.N.) ולהיות מנוי על בולים מרהיבים ובעלי מסר כלל-עולמי

וינה 2005, בול מן המניין

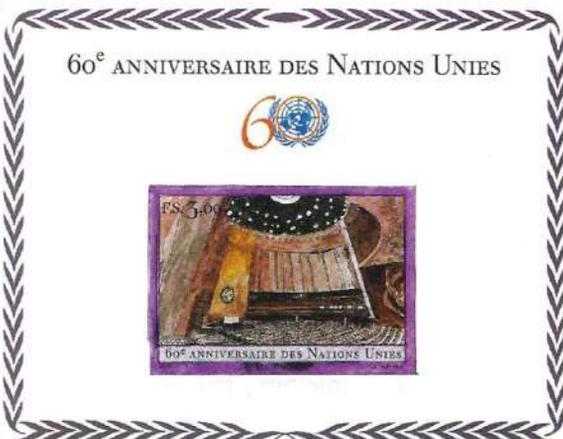
מורשת יוון 2004, מתוך סדרה של 6 בולים

בטיחות בדרכים, 2004, מתוך סדרה של 6 בולים

זנים בסכנת הכחדה, 2005, גיליון מיוחד מתוך שלושה

60 שנה לאו"ם - גיליון מזכרת מתוך שלושה

על המעוניינים לפנות אל:

הַבַּיְתָא

רח' פינסקר 2, תל-אביב • ת"ד 4523 תל אביב 61045 • טל. 03-5256553

גיליון חריג - בולי יובל "יד ושם" - גיליון שבל מספר 55

ברצוני להתייחס לגיליון החריג בן ששת הבולים שהודפס מגלופה מס' 553. אני מקווה כי עורכי הקטלוגים וציבור האספנים יתעלמו לחלוטין מפרט זה. הגם שהבולים שבו תקפים לצרכים דואריים. זאת מן הנימוקים הבאים:

1. גיליון זה לא הופק לצרכי דואר. "צורך מיוחד לצורכי סוכן כלשהו איננו צורך דוארי. הדבר מזכיר את ההנפקות הרבות שיש והנפיק N.F. Seebeck עבור כמה ממדינות מרכז אמריקה (למשל ניקרגואה בין השנים 1890-1899). בולים אלו הונפקו בעיקר לא לצרכים דואריים אלא לצרכי הסוכן Seebeck. הנפקות אלו הוציאו שם רע מאד לבולי ניקרגואה למשך שנים רבות.
2. הגיליונית בת ששת הבולים לא נמכרה כלל בבתי הדואר בארץ ואף לא באשנב השירות הבולאי ולכן אי אפשר לומר כי היא בכלל הונפקה!

ד"ר חביב דים

ה"ציונות והשואה" - תגובות גליון "שביל" מספר 56

למערכת הגיעו 3 תגובות נעמזות, ברמה זו או אחרת, על הגלויה (עמוד 15) המופיעה במאמר בגליון "שביל" 56.

ד"ר חביב דים ודני רשף, מציינים כי הם מכירים את הגלויה "עם אחד, ריך אחד ופיר אחד". הגלויה מקורה בברלין ולא באוסטריה - והצדק עמם. הגלויה היא בעלת מספר P-268 בקטלוג "מיכל" והיא אינה נדירה במיוחד ונכללה במאמר בשל תכנה ולא בשל נדירותה. השאלה הרטורית של מחבר המאמר לגבי

תלונות נוספות על השחתת בולים

למערכת מגיעים כל העת מכתבי תלונה על השחתת בולים מצד פקידי הדואר אשר בהינף יד ובחוסר אחריות מסוגלים להרוס בולים וחותמות מעניינות. בתמונה ניתן לראות בולים שהושחתו שהגיעו מברזיל.

רבים מאבות היישוב דוגמת לוי אשכול, יוסף שפרינצק, אלוף (מיל') יוסף אבידר, אברהם שלונסקי, מרדכי נמיר, ועוד. הם לא היו חשודים באהדה לנאצים ועל כך אין כל ספק. הטכסט, בכתב היד הגרמני, "ברכות לבביות ונשיקות-סבא" מוכיח שהגלויה לא נשלחה על-ידי אוהד נאצי, אלא על-ידי יהודי לנכדו בארץ-ישראל. ♦

השקפתו הפוליטית של שולח הגלויה ו/או מקבל הגלויה - הם שעוררו את רוגזם של המגיבים הרבים לחקור את הנושא. המגיב השלישי (שאינו מעוניין בפרסום שמו) הגדיל לעשות וצרף לתגובתו מפה של העיר תל-אביב, הוא איתר כי הכתובת בגלויה, רח' חובבי ציון 74, הוא כיום, כנראה, רחוב דב הוז 20. בסביבת המגורים הזו התגוררו אז

עמנואל גלסמן ז"ל

האגודה לתולדות הדואר בא"י אבלה על מותו של חברה עמנואל (עמי) גלסמן ז"ל, שנפטר בחטף באופן פתאומי, ביום חמישי, 17, פברואר 2005, בעת ביקור ביריד הספרים הבינלאומי בירושלים. בן 76 היה במותו והיו לו תוכניות רבות לביצוע. עמנואל ז"ל היה בין שלושת המייסדים של האגודה, לפני כ-27 שנה, ומאז היה עורך - שותף של ביטאון האגודה, החוגג בימים אלה את גיליון ה-100 שלו. במשך כל השנים הוא היה מעורב בפעילות האגודה, למרות שרבים לא הכירו אותו כי הוא פעל בדרך של צניעות ונחבא אל הכלים. אולם, הוא תמיד היה מוכן לעזור לכל חבר וחבר ובמיוחד לתרום מהידע הפילטלי הנרחב שהיה ברשותו. במיוחד הייתה תרומתו במחקר ובפרסום של תולדות הדואר של ירושלים. בנוסף למאמרים הרבים שפרסם בתחום זה, הוא הוציא לאור שלושה ספרים יסודיים בעלי ערך רב על שלוש התקופות בהיסטוריה הדוארית של ירושלים. עם הסתלקותו של עמי ז"ל איבדה האגודה לתולדות הדואר את אחרון אבותיה המייסדים, אך את המסירות והאהבה לנושא ואת ההישגים וההכרה הבינלאומיים שהשיגה האגודה בזכותו נמשיך כשומרי המורשת שלו בחיבה ובהנאה. יהי זכרו ברוך

המכונות בתוצרים הדואריים של ארגנטינה

ספרון ספרדי זה הוא עוד פרסום נוסף בסדרת הפרסומים שהתאחדות בולאי ארגנטינה פרסמה ב באחרונה, חותמות פרסום, חותמות אירוע, חותמות ביול, מעטפות דואריות עם פרסום, בולים ותשניות שאינן מופיעות בקטלוגים הרגילים – כל אלה מאפשרים לכל אספן נושא המכונות להבין "בגדול" את הנושא גם מבלי לקרוא ספרדית.

הסיפרון הוא הרבה מעבר לרשימות מלאי של פריטים – מדובר למעשה בקובץ רעיונות לארגון אוסף בנושא – לפי פרקים ותת פרקים. כך למשל: חלוצי תעשיית המכונות, תשתיות (דרכים, תחבורה, בטיחות), התעשייה, מנועים, מכונות וספורט ועוד. בפרקים השונים משובצים גם תוויות דואר של שירותי דואר פרטיים שונים בארגנטינה – הקשורות לנושא המכונות. אפשר לעיין במספר דפים, לדוגמה, מתצוגה תחרותית של אספן "עולם המכונות" – כולל דף התוכנית.

"המכונות בתוצרים הדואריים של ארגנטינה" מאת חורחה א. קסליה – 180 עמ' – A5

בול מחורר עם סמל חברת "Firestone" לייצור דגמי מכונות.

קטלוג ארגנטינה

קטלוג ארגנטינה, 1998-2004 – מאת ד.ר. מלו טגיה (136 ע', כולן בצבע)

בשנים האחרונות השתנו תוצרי השרות הבולאי הארגנטינאי לטובה. העיצובים הם מודרניים וצבעוניים מאוד, הנפקות רבות מוקדשות להומור, הנושאים ברובם פופולריים אך יש הקפדה על הקשר הארגנטינאי ועל חשיבות הנושא.

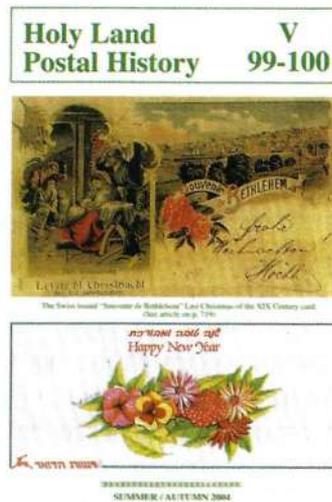
יש שימוש נרחב בסגנון הסרט המצויר וקריקטורה, יש גם בולים רבים על בסיס צילום – שהוא פחות מתוחכם – אך ההעמדה ובחירת צורת הבול יוצרים בכל זאת, בדרך-כלל – רושם של עיצוב מוקפד.

הופיעה החוברת מס' 100 של האגודה לתולדות הדואר של ארץ ישראל

האגודה לתולדות הדואר של ארץ ישראל הוקמה לפני 27 שנה והספיקה מאז לפרסם 100 חוברות גדושות במאמרי מחקר הנוגעים לכל תחומי בולאות ארץ ישראל. בחוברת חגיגית זאת מתפרסמים:

- בית לחם ודואר חג המולד האחרון של המאה ה-19 – מאת רלף פרי-29 עמודים.
- דואר נכנס לארץ הקודש בתחילת המאה ה-19 – מאת איתמר קרפובסקי.
- דואר מוניות – מאת אוריאל פדרבוש.

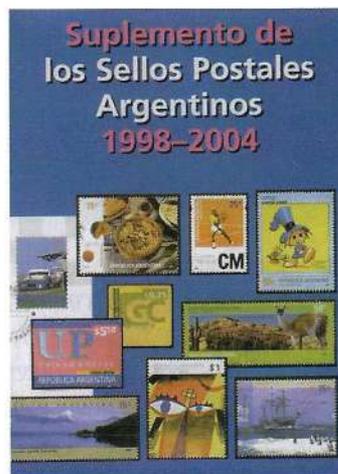
- ניסיונות התרגומים של שמות מקומות עבריים לכתב לטיני והקרבנות של המעשה – מאת אהוד יונגווירט.
- שיטת תשלום דמי הדואר בישראל – 1975-1948 – מאת יעקב שבתאי.
- מדור גילויים חדשים (יואל אמיר, צבי אלכסנדר, צבי אלוני וצבי שמעוני).
- כל המאמרים – באנגלית.
- ד"ר צבי שמעוני הוא העורך של הביטאון וכולנו מאחלים לו בריאות טובה והמשך פעילות פורה.
- דמי החבר באגודה הם 22 דולר ארה"ב (צ. אלוני – מזכיר, רח' קדש 152, שוהם).

יחד עם זאת, הצילומים השלמים של כל דברי הבולים (אמנם רק בשחור-לבן ובאיכות סבירה) מאפשרים הבנה גם לאספנים שאינם מבינים את השפה. אספני הנושאים בוודאי יוכלו לגלות פריטים שלא נתקלו בהם עד כה והשייכים לתחום האיסוף שלהם.

כמו בבירה"מ לשעבר – גם בצ'כסלובקיה היה שימוש נרחב באיגרות דואר וגלויות דואר. בשנים שלפני המלחמה – הונפקו מאות גלויות עם נופים ועם בולים מודפסים שונים. כך למשל, רק בשנת 1936 הונפקו 84 גלויות שונות.

סידרת הגלויות של 1937 כוללת לבדה 202 פריטים שונים ולחלקן יש גם תשניות. עם שינוי המשטר – הנושאים של הגלויות השתנו לתמונות של פועלים, חקלאות, מנהיגי מפלגות קומוניסטיות מהעולם ורק אחרי מותו של סטאלין חזרו הנופים, הרבה ספורט, חיות מגני חיות. החל משנות ה-70 וה-80 הנושאים כבר מגוונים הרבה יותר והגלויות צבעוניות ומתחכמות. המחירים מפורטים לדברי בולים חתומים, לא חתומים ובמקרים רבים – גם לחתומים בהזמנה (CTO).

ניתן לשאול מהספרייה.

בקטלוג גם פרק על דברי בולים כאשר אגרות האוויר וגלויות הדואר מובאות בצבע בשלמותן. כל דברי הבולים של ארגנטינה בשנים האחרונות כוללים – מעבר לבול המודפס – גם עיצובים המקשטים חלק גדול נוסף משטח דברי הדואר. ניתן לשאול הקטלוג בספרייה.

ישראל ומעמדה הבולאי: מקום טוב באמצע

כמעט מעצמה עולמית ביחס למספר התושבים

ב-"FLASH" מאפריל 2005 מתפרסמת רשימת 81 המדינות החברות בארגון הבולאות העולמי, כל אחת עם היקף האוספים שזכו במדליה מוזהבת גדולה לפחות באחת או יותר תערוכות עולמיות ב-10 השנים האחרונות.

מספרים אלה מאפשרים את חישוב מדד העוצמה הבולאית. שלא במפתיע – בראש הרשימה ארה"ב (324 אוספים), גרמניה (280), בריטניה (209), ספרד (159), צרפת (156), איטליה (138) וכך הלאה. ישראל (42 אוספים) ממוקמת במקום ה-19 מיד אחרי הולנד (44), ולפני דנמרק (41), יוון (32), רוסיה (30) ונורבגיה וכו'.

בחישוב שלוקח בחשבון גם את גודל אוכלוסיית כל מדינה ומדינה (כלומר היקף אוספים לכל 100 אלף תושבים) – ישראל מקדימה את כל שלושת המובילים בטבלה הכמותית וגם את צרפת, איטליה, יפן, סין, אוסטרליה, קנדה. לפי כך ישראל היא כמעט מעצמה בולאית עולמית.

חילופין

אני מציע בולים מכל העולם. בתמורה אני רוצה בולים בנושאים אלו: ציור, ציורי ערום, מרלין מונרו, סלבריטאים וסרטי קולנוע.

דורו רובינשטיין

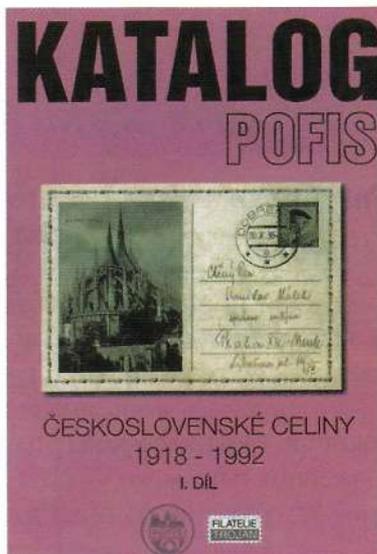
רח' בן-גוריון, בלוק 8/28

לוד 71281

Katalog Pofis Československe Celiny 1918-1992 (1998 Praga)

(קטלוג דברי בולים צ'כסלובקיה 1998-1992, מהדורה ראשונה) (378 ע', ש/ל פראג 1998)

פרט לסכימה המסבירה השימוש בקטלוג, שהוא גם באנגלית ובגרמנית – כל הקטלוג הנו בשפה הצ'כית.

H.S. PHILA

WE WANT TO BUY
רוצים לקנות
HOLOCAUST PHILATELIC MATERIAL
חומר פילטלי ממחנות K.Z.
PLEASE PHONE: 03-6957652 - FAX 03-5178100
H.S. PHILA
ה.ש. פילא בע"מ, ת.ד. 4933 ת"א 61040

רומנו בית מכירות

למכירה בולי אנטרטיקה, פוקלנד, סאוט-ג'ורג'יה,
נושאים, ציפורים, אוניות, אומנות וכדור-רגל.
ניתן לעשות הזמנה בדאר.
סוכנות בלעדית לאביזרי בולאות LINDNER
מען 03-5463664, ת.ד. 23274, חנות 03-5282790

בית טוב

בולים בכל הנושאים בכמויות מ-50 עד 500 בולים.
בחבילות לפי מדינות, כל בולי ישראל, אלבומים.
בקרו אותנו:
<http://www.bait-tov.com> E-mail: info@bait-tov.com
בשעות הערב 03-5535313. מחירים מפתיעים.

בולי גלעדי

בולי ישראל, חו"ל ונושאים,
הופיע מחירון בולי ישראל 2003
בולי אוטונומיה פלשתינאית,
יבוא אלבומי (IMPORTA) והוויד
רח' אלנבי 76, ת"א, קומה ב', טל. 03-5163871

בולי מוגרבי

סוכנויות יבוא אביזרי בולאות ייצור אלבומי מעטפות,
בולי ישראל, יודאיקה, בולי אוטונומיה וכל מה שתבקש
מהעולם בבולים ומעטפות כולל מינויים.
שעות הפתיחה: 10:00-13:00, 16:00-19:00,
בימי שלישי אחה"צ – סגור, רח' פינסקר 5, תל-אביב,
טל. 03-5289012, פקס. 03-5251240

NEGEV HOLYLAND STAMPS

- מתקיימות מכירות פומביות פעמיים בשנה
- המעוניין בקטלוג מתבקש לפנות אלינו
- מעוניינים תמיד בחומר למכירות פומביות או לקניה
- HOLYLAND AUCTIONS HELD TWICE A YEAR
- WRITE FOR A CATALOGUE
- MATERIAL ALWAYS WANTED FOR AUCTIONS OR PURCHASE

P.O. BOX 694 BORDENTOWN NJ 08505 USA
E-MAIL: LEADSTAMP@AOL.COM

קונים בלבד !

קונים אוספים ולוטים של מעטפות ומכתבים
שעברו בדואר מפלשתינה וישראל
(לא מעטפות יום ראשון)
תשלום מיידי

אמנות מוצרים בולאיים (ישראל) בע"מ

טל. 03-9512356

שניאור - בולים

מבחר בולי ישראל וחו"ל, שירות חדשות
לפני נושאים ומדינות, סוכנים לאלבומים
ואביזרי בולאות.
חיפה, יפו 40, טל. 04-8512134, פקס. 04-8246096

אוניסטמפס - קטלוג חינום

בולי גרמניה, אנגליה, שוויץ, צרפת, ישראל,
נושאים, יודאיקה ועוד.
במכירה פומבית הקרובה, במחירים זולים
ת.ד. 32120 תל-אביב 61320, טל. 03-5661077

אליק רינק

בולים ומטבעות וטלכרד
קונה ומוכר
רח' הס 4 פינת אלנבי 35, ת"א ת.ד. 4124,
טל. 03-6297192, פקס. 03-5255131, מען: 03-5227922

מוטי ברש - בולי דיזינגוף

בולים - ישראל וחו"ל - מכירה, קניה, הערכה
מטבעות ושטרות אלבומים ואביזרים המבחר הגדול בארץ!!
דיזינגוף סנטר ת"א חנות 420,
טל. 03-5251552, 03-5715228, פקס. 03-5715228

הספריה הבולאית**של התאחדות בולאי ישראל**

הספריה הבולאית של התאחדות בולאי ישראל פתוחה
לקהל הרחב בימים ג' וה' בשעות 16:00-19:30
(ללא תשלום)
השאלת ספרים הביתה רק לחברי ההתאחדות -
קטלוגים, מגזינים, ספרות - הכניסה חינום

רח' פינסקר 2, תל-אביב, קומה א',
טל/פקס 03-6295547

- Certificates are a must!
- SEDE VACANTE stamps of the Vatican
- Anti-Semitism - his sources in philately

תערוכת בולים - ישראל
אגודת סוחריו בולים בישראל
רשות הדואר
PHILATELIC SERVICE

יריד בולים

• הערכה חנים • תערוכת הדרכה • מבצעים - בולים וציוד בולאי • פעילות נוסד • ייעוץ בולאי

בכל יום ג', הראשון בכל חודש,
על הגשר בדיזנגוף סנטר מ-12:00-20:00.
האירוע יתקיים בתאריכים:

7.6.2005
5.7.2005
2.8.2005

למידע בולאי:
התאחדות בולאי ישראל
03-6295547